

REGIONALE VERENIGING

NATUUR & LANDSCHAP

NATUURPUNT OOST-BRABANT VZW

oktober, november, december 2025
driemaandelijks tijdschrift • 4

NATUUR EN LANDSCHAP

**Geefom Natuur
Fondsenwerving
2025**

3 Van de redactie

- 3 In memoriam Jane Goodall
- 3 Steun de uitbouw van meer en betere natuur in Oost-Brabant

7 Infosessie

- 7 Neem de bescherming van een natuurgebied op in je testament

8 Geef om Natuur

- 8 Fondsenwerving 2025 voor aankoop natuurgebieden
- 9 Project 3997 Velpe-Mene-Jordaan

14 Hagelandse Heuvelstreek

- 14 Ultieme reddingsactie biedt hopelijk levensreddende 'noodrem' voor bedreigde plantensoorten
- 17 Gedeputeerde Bart Nevens kwam en zag dat het goed was
- 17 Start natuurgidsencursus NP Aarschot, Begijnendijk en Tiel-Winge
- 18 Jubileumweekeinde 40 jaar Natuurpunt Diest
- 19 Kennismaking over de provinciehervormingen
- 19 Glühweinwandeling op Wijngaardberg

20 Midden-Brabant

- 20 Loobergen, nieuw natuurgebied op de getuigenheuvels van Leuven
- 22 De muurhagedis
- 22 Ter herinnering aan Steven Renders
- 23 Zonnedaauwverdermot herontdekt in het Torfbroek
- 24 Natuurambassadeurs welkom
- 25 Warme winteravond: Welkom Das
- 25 Silsombos krijgt een Noors pad
- 25 Algemene Kennisquiz NP Herent

26 Velpe-Mene

- 26 Pareltje met beemdtkroon en populatie knautiabij op de Goudberg in Hoegaarden gered van afbraak
- 27 De ogentrostdikpoot: een zeldzame, mooie verschijning
- 27 Gorswandeling Tienen ingehuldigd
- 27 Zoo vergeten, theater in De Gors
- 28 Velpe-Mene Trail
- 29 Spaghetti-avond Velpe-Mene
- 29 Straffe Kost Wandeling
- 30 Ledenontmoeting 2026 Natuurpunt Velpe-Mene

31 Maak het verschil!

- 31 Doe een gift voor de uitbouw natuurgebieden: Project 3997

32 Op zoek naar een cadeau?

- 32 Geef de natuur vleugels, geef een lidmaatschap cadeau!

Cover:

Spechtinktzwam. Foto Rik Convents

Regionale Vereniging Natuur en Landschap, Natuurpunt Oost-Brabant

Natuur en Landschap is het ledenblad van de Regionale Vereniging Natuur en Landschap, Natuurpunt Oost-Brabant en verschijnt vier maal per jaar.

Regionale Vereniging Natuur en Landschap, Natuurpunt Oost-Brabant is de onafhankelijke regionale vereniging die opkomt voor natuur en landschap in Oost- en Midden-Brabant. Ze zet zich in voor de duurzame instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de natuur en de biodiversiteit, en voor de ruimtelijke en milieuvoorwaarden die daarvoor nodig zijn. Ze focust niet alleen op natuurbehoud, maar kijkt naar de totaliteit van het landschap, de landschappelijke en ecologische samenhang en de erfgoedwaarde.

In elke gemeente van haar werkingsgebied zijn er vrijwilligers actief, die paraat staan om de ontwikkelingen rond natuur en landschap van nabij op te volgen.

Regionale Vereniging Natuur en Landschap, Natuurpunt Oost-Brabant, is geassocieerd met Natuurpunt.

Verenigingssecretariaat en redactie-adres:

Leuvensestraat 6, 3010 Kessel-Lo:

Telefoon: 016 25 25 19 (tijdens de openingsuren)

E-mail: npob@natuurpunt.be,

Website: www.natuurpunt.oostbrabant.be

Openingsuren: dinsdag, woensdag en donderdag van 10u00 tot 16u00.

Dan kan je langskomen in ons documentatiecentrum.

Voor alle betalingen die niets met lidmaatschappen of giften voor reservaten hebben te maken, gebruik je rekeningnummer: IBAN BE82 0010 7622 1868 - BIC GEBABEBB.

Redactieverantwoordelijken: Margriet Vos en Hugo Abts

CONTACT: Raad van Bestuur

Voorzitter

Hugo Abts,
hugo.abts@gmail.com, 0476 77 70 37

Secretaris

Jan Van den Bergh,
jan.van.den.bergh13210@telenet.be, 016 57 05 73

Penningmeester

Saskia van den Berg, berginden@qsources.be, 0478 96 01 71

Leden

Ann Crabbé: crabbe.ann@gmail.com, 0476 49 55 93
Arne Donders: dondersarne@gmail.com, 0497 19 74 75
Bernard Lemaître: bernard.lemaître@skynet.be, 016 60 61 62

Contactpersonen van de afdelingen

Aarschot: Linda Scheerens, linda.ronny@skynet.be, 016 56 35 99

Begijnendijk: Johan Verschuren, 0477 69 46 55 en Sybren Van der Borgh, 0499 30 52 39, npbegijnendijk@gmail.com

Bekkevoort: Frederic Gabrys, fredericgabrys@hotmail.com

Bertem: Dominik Debuyser,
dominik_debuyser@yahoo.com, 0479 49 40 11

Boortmeerbeek: Frans Dhaenens,
frans.dhaenens@telenet.be, 015 61 79 61

Diest: Saskia van den Berg, berginden@qsources.be, 0478 96 01 71

Druivenstreek: Sam Bennekens,
bennekenssam@gmail.com, 0494 80 63 70

Gete-Velpe (Geetbets, Kortenaeken): Arne Donders,
dondersarne@gmail.com, 0497 19 74 75

Haacht: Bes Vandenbroele, vandenbroelebes@gmail.com

Herent: Patrick Luyten, patrick.luyten@pandora.be, 0495 59 85 33

Holsbeek: Lars Smout, larssmout@gmail.com, 0494 63 26 43

Kampenhout: natuurpuntkampenhout@natuurpunt.be

Kortenberg: Paul Van Leest, paul.vanleest@proximus.be, 02 757 09 79

Landen: Marten Geertsma, marten_geertsma@hotmail.com, 0498 78 24 41

www.natuurpuntoostbrabant.be

Lid worden doe je via Natuurpunt.

Het lidmaatschap kost € 38 waarvoor je naast ons ledenblad Natuur en Landschap ook Natuur.Blad van Natuurpunt Vlaanderen ontvangt:

www.natuurpunt.be/word-lid-bij-natuurpunt

Alle briefwisseling inzake leden en adreswijzigingen richt je aan Natuurpunt, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen, tel. 015 29 72 20, info@natuurpunt.be.

Giften voor het reservatenfonds van de Regionale Vereniging Natuur en Landschap: rekeningnummer IBAN BE56 2930 2120 7588 met vermelding 'projectnummer 3999 NPOB'. Voor giften vanaf € 40 (los van lidgeld) krijg je een fiscaal attest.

Bescherm de natuur ook als je er niet meer bent

De natuur beschermen ook als je er niet meer bent: dat kan.

Je kan aan een zeer voordelig tarief een schenking bij leven doen. Dat kan bv. een naakte eigendom zijn van een natuurgebied waar je zelf het vruchtgebruik levenslang van houdt. Je kan ook een legaat opnemen in je testament aan de Regionale Vereniging Natuur en Landschap of aan Natuurpunt Beheer met vermelding van het natuurgebied waarvoor het bestemd is. Zo kan je natuur toekomst geven zonder dat er torenhoge successierechten worden afgehouden zodat het legaat volledig kan dienen voor zijn natuurbestemming.

Overweeg je deze stap dan kun je ons altijd raadplegen. **Steeds duidelijk vermelden:** legaat bestemd voor de Regionale Vereniging Natuur en Landschap (Natuurpunt Oost Brabant) vzw of Natuurpunt Beheer vzw met vermelding van het natuurgebied waarvoor het bestemd is.

De verdere uitbouw van vele natuurgebieden en de werking rond het natuurbehoud in Oost-Brabant hangt ervan af.

Je kan ons steeds contacteren: npob@natuurpunt.be

Dominik Debuyser: dominik_debuyser@yahoo.com, 0479 49 40 11

Frans Dhaenens: frans.dhaenens@telenet.be, 015 61 79 61

Geert Moris: geertmoris@gmail.com, 0494 87 95 28

Leen Kuijken: leenkuijken@gmail.com, 0483 20 09 71

Luc Vervoort: luc.vervoort@natuurpunt.be, 016 23 08 00

Marc Lens: marc.lens2@gmail.com, 0475 41 43 07

Marc Op de Weerd: m.opdeweerd@gmail.com, 011 58 12 01

Margriet Vos: margriet.vos@gmail.com, 016 46 04 78

Paul Van Leest: paul.vanleest@proximus.be, 02 757 09 79

Ronald Jacobs: wicca@skynet.be, 0473 68 29 57

Sam Bennekens: bennekenssam@gmail.com, 0494 80 63 70

Vera Reusens: verareusens@yahoo.com, 0476 20 82 55

Yves Vanden Bosch: yves.vanden.bosch@skynet.be, 0478 50 90 06

Leuven: Leen Kuijken, leenkuijken@gmail.com, 0483 20 09 71
Willem Laermans, willem.laermans@gmail.com, 0492 15 24 65

Linter: Wim Fourie, wim.fourie@yahoo.com, 474 92 44 76

Lubbeek: Kristof De Cupere,
natuurpuntlubbeek@outlook.com

Rotselaar: Sigril Zaman, np.rotselaar@gmail.com

Scherpenheuvel-Zichem: Wendy Gebruers,
wgebruers@gmail.com, 0498 12 39 98

Tielt-Winge: Vera Reusens, verareusens@yahoo.com, 0476 20 82 55

Tremelo: Kris Six, krissix@skynet.be, 0479 30 95 67

Velpe-Mene (Bierbeek, Boutersem, Glabbeek, Hoegaarden, Tienen):
Hugo Abts, hugo.abts@gmail.com, 0476 77 70 37

Zaventem: Danny Blockmans, 02 757 90 16

Zoutleeuw: Nicole Smeyers,
nsmeyers1@gmail.com, 011 31 13 23, 0497 43 40 87

Hyla Vlaams-Brabant, amfibieën- en reptielenwerkgroep:
Bert Vandebosch, bertvandebosch@hotmail.com, 0495 41 60 20

Vogelwerkgroep Oost-Brabant: Christiaan Mous,
vwgob@natuurpunt.be, 0494 31 80 78

Bezoekerscentrum Groene Vallei:

Lelieboomgaardenstraat 60, Kortenberg
bc.groenevallei@natuurpunt.be, 0479 77 06 76

Papier: Natuur en Landschap wordt gedrukt op milieuvriendelijk papier, voorzien van EU Ecolabel certificaat • Inkten: vegetale offsetinten die voldoen aan EN 71 (speelgoedrichtlijn) • Verzending: Natuur en Landschap wordt verzonden onder papieren wikkel

Vormgeving: [U C A Luc Nagels - lucnagels@telenet.be

"Zelfs nu, nu het soms lijkt alsof de planeet donkerder wordt, is er nog altijd hoop. Laat die hoop niet los."

Elke dag dat je leeft, heb je de kans om iets te veranderen in de wereld. En jij mag kiezen wat voor verschil je wilt maken. Als je wilt redden wat nog mooi is in deze wereld, voor toekomstige generaties, voor je kleinkinderen en hun kleinkinderen, denk dan na over de acties die je elke dag doet"

Jane Goodall (†2025)

Steun de uitbouw van meer en betere natuur in Oost-Brabant

Traditioneel is het laatste nummer van Natuur en Landschap het fondsenwervingsnummer, waarin we oproepen om onze lopende projecten te ondersteunen. En dat is absoluut nodig om meer natuur in de streek te realiseren. Kijk maar hoe we in tegenstelling tot de uitkleding van het landschap buiten de reservaten in Oost-Brabant toch een aanzienlijk netwerk van beheerde natuurgebieden hebben kunnen uitbouwen. Uitgebouwd op vrijwillige basis, perceeltje per perceeltje, en gegroeid van een mozaïek van perceeltjes tot grotere gehelen. Dit gebeurt met veel engagement en energie van de lokale afdelingen, beheerteams, aankopers en conservators die zich volledig belangeloos inzetten om natuur voor de toekomst te realiseren: door prospectie, onderhandelingen, werken aan beheervisie en -plannen en beheer.

Daar is niet alleen veel tijd en vrijwilligersenergie in geïnvesteerd, maar er moeten ook veel financiële middelen gezocht worden. Bij elke aankoop geldt er voor open gebieden een **aanzienlijke restfinanciering** van tussen 20 en 40% dat op rekening komt van het reservaatproject in kwestie bij Natuurpunt Beheer. Die rekening kan daardoor in het negatief komen te staan. Het is de verantwoordelijkheid van de afdeling en het beheerteam om daar wat aan te doen. En dat is geen klein bier. Bij de aankoop van één ha voor natuurontwikkeling kan **de restfinanciering gemakkelijk oplopen tot circa € 10 000/ha**. Elk natuurgebied dat

we hebben uitgebouwd is het resultaat van dergelijke inspanningen van afdelingen en beheerteams, en is maar mogelijk met de steun die we ontvangen van de vele leden. Bij grote aankopen kan dit direct tot zeer aanzienlijke bedragen leiden.

Bijzondere aandacht voor de grote aankopen

Om een concreet voorbeeld van vandaag te geven: binnen de ruilverkaveling Willebringen is een oppervlakte van 101,6 ha bijkomend natuurontwikkelingsgebied aan Natuurpunt toegewezen waar we topnatuur en 20 ha extra bos kunnen realiseren. Het financieel plaatje hiervoor is echter niet min: € 3,6 miljoen waar er na aftrek van de aankoopsubsidie en bijdragen voor bosuitbreiding nog een restfinanciering op het desbetreffende project (3997) overblijft van exact € 1 063 000. Met hard werken en fondsenwerving hopen we dit in een periode van 10 jaar volledig af te bouwen en intussen duurzame topnatuur gerealiseerd te hebben. Dit nu niet realiseren betekent: een landinrichting zonder een robuuste natuurlijke structuur. Nu door de zure appel bijten betekent: nieuwe top-orchideeënpercelen zoals in de Snoekengracht (nat) of Rosdel (droog kalkgrasland) en nieuwe te ontwikkelen kalkmoerassen.

Op vele andere plaatsen waar grote aankopen gebeuren, stelt zich een analoge problematiek, bv. in Aronst Hoek in Geetbets, de bossen en natuurgebieden in Kampenhout en de Groene Vallei, de aankopen in Aarschot en omgeving (Vorsdonk, Hagelands Bos, Demervallei). Daarom gaat de lijst van alle projecten in bijlage.

■ Hagelands Bos – inzet Natuurpunt-vrijwilligers voor het beheer.

En of dit helpt voor duurzame natuur! Ik nodig je uit om een willekeurig rondritje of een fietstocht te maken doorheen Oost-Brabant en je de vraag stellen: zou dit landschap of de aanwezige natuur er anders uitgezien hebben zonder het bestaan van de Regionale Vereniging Natuur en Landschap/Natuurpunt Oost-Brabant (RVNL/NPOB), zonder de inzet van alle afdelingen en teams bij de uitbouw van de natuurgebieden? En als je dat doet, moet je je ook realiseren dat voor vele van deze gebieden de afdeling nog bezig is de daarvoor opgelopen investeringsschuld op haar aankoopproject bij Natuurpunt Beheer te delgen.

Een voorbeeld: zo maakten en maken we het verschil van Opvelp tot Webbekom en terug

Hier de fietstocht vanuit onze woonplaats: we fietsen van **Opvelp naar Webbekom** (Diest) en terug. In Opvelp ontspringt de Velpe en mondt 35 km verder in het Webbekomsbroek uit in de Demer. Langsheen de hele rit valt er een aaneengeregen reeks verhalen te vertellen over hoe inzet van vele vrijwilligers gedreven vanuit gemeenschapsbelang, de laatste decennia in elke gemeente het verschil maakte. Je kan natuurlijk net zo goed vertrekken vanuit een ander punt, bv. de kerk van Berg/Kampenhout en een analoge fietstocht maken en op analoge verhalen stuiten.

Om te beginnen bij de bron: de aanbestede rechtstrekking van **de Velpe** van Opvelp tot monding werd na vele jaren van onderbouwde actie door onze Vereniging tegengehouden en omgebogen. De Velpe is daardoor een kronkelende waterloop met een grote structuurdiversiteit gebleven. Van een bedreiging werd een kans gemaakt. Als de RVNL toen de rechtstrekking niet tegengehouden had, dan zou men nu bezig zijn met renaturiering en hermeandering. Door deze actie, die op zich een kentering rond het waterbeheer betekende, zijn nu een reeks voorwaarden vervuld om conform de Kaderrichtlijn Water tot een goede instandhouding te komen. Mooi meegenomen voor de huidige Vlaamse overheid die gehouden is om tegen 2027 deze doelstelling waar te maken maar ze op vele plaatsen niet zal kunnen halen. De Vlaamse overheid zou dankjewel mogen zeggen. Of hoe een pro-actieve actie van RVNL/NPOB finaal bijdraagt aan het Vlaamse beleid. Ondertussen is hier een heel netwerk van natuurgebieden uitgebouwd in de bovenloop (Molensteen, Snoekengracht) en de middenloop van de Velpe (Rozendaal, Paddepoel).

We fietsen verder stroomafwaarts door de **ruilverkaveling Willebringen** op 2-stroken wegen (2 betonstroken van 1,1 m breedte met daartussen 1 m onverhard)

afgewisseld met nog verrassend veel kasseiwegen. Zonder de inzet van onze vrijwilligers zouden dit enkel volle betonwegen zijn die bij elke regenpiek als snelwegen voor waterafstroming vanuit de leemplateaus naar de dorpen zouden fungeren, zoals bij overstromingen in Landen, Gingelom en Walshoutem gelegen in de oude ruilverkavelingen het geval is.

Niet alleen de strokenwegen maken een verschil. In deze ruilverkaveling werd dankzij veel overleg en vasthoudendheid van onze vrijwilligers het landschap niet uitsluitend ingericht voor de landbouw (het oorspronkelijk doel van elke ruilverkaveling) maar is er ook **101,6 ha bijkomende natuur** voorzien waar in de nabije toekomst topnatuur tot ontwikkeling zal komen met uitbreiding van Hazenberg, natte natuur in de Velpevallei, Mene-Jordaan, Aardgat en bijkomend 20 ha bos. Flanken van de valleien komen in natuurontwikkeling met droge orchideeëngraslanden. Langs holle wegen en bermen zijn ook 40 km brede stroken gerealiseerd die toch in zekere mate een tegengewicht bieden voor de schaalvergroting van de akkers.

We kruisen de **Snoekengracht** waar met 50 jaar inzet een fors natuurgebied van meer dan 60 ha tot stand kwam dat zijn tentakels tot in de dorpskern van Boutersem en Vertrijk uitstrekt, en

waar ook alleen en alleen door de inzet van onze vrijwilligers in de vallei van de Kleine en Grote Vondelbeek aan veenherstel wordt gedaan.

De **Zandgroeve van Kerkom** is dankzij ons geen huisvuilstort geworden. Er vindt nu natuurherstel plaats en dat levert een mooie kolonie oeverzwaluwen op. Daar bloeien nu

bijenorchissen en dromen we van het herstel van het leefgebied van de rugstreeppad.

In Binkom en op de grens van Meensel realiseert Natuurpunt Lubbeek een heus nieuw bos en doet hiervoor ook de nodige inspanningen voor de restfinanciering. Hier wordt de

bebouwingstaakstelling van de Vlaamse overheid in tegenstelling tot zoveel andere plaatsen en actoren wel gehaald. Vandaar kijken we over de middenloop van de Velpe en het **Paddepoelcomplex** waar onder impuls van de vrijwilligers Natuurpunt een heus vernattingsproject kon realiseren. Ook dat was toen maar mogelijk dank zij

een enorme inspanning voor de restfinanciering, zoals op dit ogenblik het geval is voor de gronden in de ruilverkaveling Willebringen. Nu wordt in het kader van ophouden van gebiedseigen water

in de strijd tegen de droogte de historische drainage weggehaald, en is er terug ruimte voor kwelgevoelige vegetatie in de vallei, wat de biodiversiteit sterk ten goede komt.

Iets meer naar centraal Hageland komen we in het stroombekken van de Motte, en wie Motte zegt, denkt aan het unieke **Walenbos**. Eind jaren 60 en 70 van vorige eeuw kocht de voorloper van de Vlaamse Landmaatschappij in het Walenbos gronden op met het oog op ontginning en drooglegging van de veenmoerassen voor landbouw naar het voorbeeld van de ontginning van de Zegge in Geel. Daar werd het groot Zeggemoeras drooggelegd en kwamen er een reeks grote melkveebedrijven. Anno 2025 botst dit op zoveel problemen dat er concrete en dure plannen zijn om de vroeger ontgonnen Zegge terug te vernatten en te werken aan veenherstel. Want door veraarding van het veen klinkt dit in en krijg je bodeminzinking, en tegelijkertijd komt er een bom aan CO₂ vrij.

Door onze actie eind jaren 60 en begin jaren 70 konden we de ontginning van het Walenbos naar analogie van de Zegge voorkomen. Het is duidelijk dat door vooruitziendheid een bijdrage geleverd is aan het Vlaamse beleid zowel qua biodiversiteit, klimaat, waterretentie als qua veenbehoud.

Verder in de Hagelandse vallei is door eenzelfde inzet een heus project met **Dunbergbroek** uitgebouwd en daar kan nu o.m. via het Life-project Harwin op landschapsschaal

aan natuurherstel gewerkt worden. Het werken op landschapsschaal is maar mogelijk omdat de basis gelegd is door het aaneenbreien van perceel per perceel tot een groter geheel door onze vrijwilligers.

We fietsen van Walenbos verder over de **Houwaartseberg**, waar enkel en alleen door de inzet van een gedreven ploeg én persoonlijk engagement van vrijwilligers binnen

Tielt-Winge een mooi reservaat tot stand kwam. Een bijzonder warm verhaal van hoe individuele mensen vanuit engagement het verschil kunnen maken. Engagement dat we moeten waarderen en dankbaar voor zijn. De Houwaartseberg behoort samen met het Tienbunderbos tot het complex van het **Hagelands Bos** waarvoor Natuurpunt Aarschot zich inzet om dit uit te bouwen en aan bosuitbreiding te doen, inclusief de inzet voor het delgen van de restfinanciering.

Met als gevolg dat ook hier waterretentie kan gebeuren, en dit zorgt op zijn beurt voor droge voeten in Rillaar en Aarschot.

Wat een bijdrage aan het beleid van de Vlaamse overheid en de realisatie van gemeenschapsdoelen!

Wanneer we in Aarschot/Rillaar aankomen, begint het verhaal van **de Demer**. Begin de jaren 70 zou het zgn. Plan Van Havre de hele Demervallei van Diest tot Aarschot inclusief de flanken met

de bossen van Averbode omzetten tot één groot recreatief waterpretpark met een verzameling van verblijfsparken in de vallei en villawijken naar voorbeeld van Keerbergen op de flanken en in de bossen van Averbode. Door een lange en intensieve actie van David tegen Golliath kon onze jonge Vereniging – en even jonge actievoerders die nu allen de pensioengerechtigde leeftijd hebben – deze plannen tegenhouden. Ook hier werd een dreiging omgebogen tot een kans en werd perceel per perceel met de uitbouw van de verschillende natuurgebieden gestart: **Vorsdonkbroek, Demerbeemden, Achter Schoonhoven, Vierkensbroek enz.** Ieder gebied getuigt van de inzet, en dit ook voor de projectfinanciering die telkens moest afgedekt worden. Intussen is de Demervallei een aaneenschakeling van beheerde natuurgebieden met het statuut van Europees Habitatgebied en Europees Vogelrichtlijngebied. Recent zorgt het Sigma-plan voor hermeandering van de Demer door het terug aansluiten van meanders. Ook hier zijn de vrijwilligers de gist en katalysator in het proces. Met succes: bij een recente monitoring is zelfs de rivierprik – een zoetwatervis en een absolute Europese Habitatsoort – waargenomen. Ook hier een eindeloos verhaal van inzet van vrijwilligers die gemeenschapsgedreven, vooruitziend en vasthoudend opkwamen voor meer en betere natuur en geïntegreerd waterbeleid.

Van in de Demervallei zien en horen we de toren van de Abdij van Averbode. Daar vinden we het complex van **Averbodebos en Heide**. Ook een bijzonder verhaal. Je hoeft niet zo oud te

zijn om je de bossen van Averbode nog te herinneren als donkere, weinig attractieve naaldboutbossen die indertijd waren aangeplant voor het leveren van mijnbouwhout. Na een natuurinrichting met herstel van natuurlijke bossen, heide, vennen en waterhuishouding in de eerste decade van deze eeuw is het nu uitgeroepen tot het meest attractieve wandelgebied en is het een absolute hotspot van biodiversiteit. Maar het had niet veel gescheeld - echt niet - of de toenmalige minister van Leefmilieu had onder protest van de tegenstanders de natuurherstelwerken stilgelegd. Ook daar waren het gedreven en vasthoudende vrijwilligers van de Regionale die deze storm trotseerden en voldoende visie én vooral ook incasseringsvermogen hadden om hier tegenin te gaan zodat het huidige natuurherstel kon overleefd blijven. Duidelijk een bijdrage aan het Vlaamse beleid, of nog meer, aan de invulling van de Europese verplichtingen uit de Habitatrichtlijn waartoe Vlaanderen gehouden is. Ondertussen werd nog een grote immobiëliëntontwikkeling rond het recreatiedomein De Vijver tegengehouden en ditmaal met de steun van de Abdij van Averbode.

Van Averbode naar Diest is maar een boogschuit. Waar we eens droomden van het terug openleggen van de Demer in de stad, zijn daar nu belangrijke stappen toe gezet. We bevinden ons nu bij het groots binnenlandse deltagebied

■ Natuurontwikkeling in de Vroente, Mene-Jordaan: moerasspirearuigte met op voorgrond kattestaart. In de vegetatie (Vroente) komt ook Paddenrus voor, indicator van kalkhoudende kwel en hoge natuurpotentie. Foto NP Velpe-Mene

van Demer-Velpe-Gete-Herk en Zwarte Beek met onder meer de grootschalige complexen van Webbekomsbroek, Schulensbroek en stroomopwaarts Aronst Hoek en de Getevallei.

Webbekomsbroek is verbonden met onze historische acties, o.a van de Natuurveertiendaagse in de jaren 80, tegen de grote betonnen wachtbekkens. Nu is hier op een geïntegreerde wijze een mooi gebied ontwikkeld dat zowel voor de biodiversiteit als de waterveiligheid belangrijk is. Het Life-project met Webbekom en Scholen heeft Europese topnatuur opgeleverd.

Als we de aftakking via het fietspad op de oude spoorlijn Diest-Tienen nemen, komen we in de Getevallei met **Aronst Hoek** en verder het project **Grote Gete**. Aronst Hoek is ronduit

een wonder waar op minder dan 25 jaar een samenhangend natuurcomplex van meer dan 500 ha kon gerealiseerd worden. Volledig op conto van de inzet van de vrijwilligers binnen Natuurpunt Gete-Velpe, die dag in dag uit, stap voor stap werkten aan deze realisatie. Niets is mogelijk tot er iemand is dit mogelijk maakt. Dat is exact van toepassing op Aronst Hoek. Een analoog verhaal voor het project Grote Gete, hier in samenwerking met de provincie Vlaams-Brabant.

Aankoop natuurgebieden geeft toekomst aan de natuur en maakt het verschil nu en morgen

Je kunt binnen ons werkingsgebied een willekeurig andere fietstocht maken en telkens op eenzelfde verhaal stuiten.

Het is duidelijk: de Regionale Vereniging Natuur en Landschap, Natuurpunt en de vele vrijwilligers maakten in het verleden het verschil voor het landschap en de natuur. Door hun gedreven en integere inzet leverden ze een ontegensprekelijke bijdrage aan de Vlaamse samenleving en het Vlaamse beleid, zelfs al was dit beleid zich er op dat ogenblik nog niet van bewust of zelfs ronduit tegen. De aankoop en uitbouw van de natuurgebieden was en is daar een zeer wezenlijke motor van. In het verleden maar ook voor de toekomst: voor natuurinrichting, herstel waterhuishouding, veenherstel, ecosysteemdiensten, en daar waar mogelijk in samenwerking met landbouwers.

De bijdrage aan de projectfinanciering via de fondsenwervingscampagnes is zeer cruciaal. Zeker nu de besparingsmodus van de Vlaamse Regering zich ook uitstrekt over de aankopen, de inrichting en het beheer van natuurgebieden. Zeker nu is het signaal cruciaal dat mensen met een hart voor natuur opkomen voor de uitbouw van natuurgebieden in hun leefomgeving en de gedreven gemeenschapsinzet van de vrijwilligers ondersteunen.

We rekenen erop dat vele mensen met een hart voor natuur voor één van de projecten een storting zullen doen op rekening BE56 2930 2120 7588 van Natuurpunt Beheer te Mechelen. We vragen bijzondere aandacht voor 'Project 3997 Velpe-Mene' om de grote aankoop binnen ruilverkaveling Willebringen te steunen. Je kan ook voor een ander project kiezen (zie projectenlijst in de bijlage). Voor giften vanaf € 40 krijg je een fiscaal attest en geldt er in 2025 een fiscale aftrekbaarheid van 30%.

Hugo Abts

voorzitter

*Regionale Vereniging Natuur en Landschap,
Natuurpunt Oost-Brabant*

■ Inzetfoto's p. 4 tot 6: 1. Gele knotszwam en elfenwasplaat (Jules Robijns) - 2. Snoekengracht (Tim Verhaegen) - 3. Zandgroeve Kerkom met kolonie oeverzwaluwen (Tim Verhaegen) - 4. Paddepoel (Pieter-Jan Alles) - 5. Walenbos (Ernst Gülcher) - 6. Dunbergbroek (FB NP Holsbeek) - 7. Hagelands Bos - Tienbunderbos-Houwaartse berg (FB) - 8. Demer (Ernst Gülcher) - 9. Averbode Bos & Heide (FB) - 10. Ooievaar Webbekomsbroek (FB Life Delta © Jan Severeijns) - 11. Aronst Hoek (Ernst Gülcher)

Neem de bescherming van een natuurgebied in Oost-Brabant op in je testament

Kom naar een infosessie in Vissenaken of in Leuven

In dit nummer van Natuur en Landschap lees je hoe overal in Oost-Brabant wordt gewerkt aan de uitbouw van een netwerk van reservaten. Met veel inzet van gedreven vrijwilligers, met veel inspanningen en liefde voor de natuur. Maar dat is niet voldoende want bij elke aankoop van een nieuw natuurgebied moet een aanzienlijke restfinanciering opgebracht worden. Op te brengen door allerlei acties: eetavonden, giften enz. We danken de vele mensen met een hart voor de natuur om ons telkenjare zo gul en talrijk te steunen.

Niet alleen giften maar ook legaten kunnen het verschil maken.

Traditioneel zetten we bij de fondsenwerving het project Aronst Hoek in Geetbets in de kijker. Dit jaar roepen we in het bijzonder op om het project 3997 Mene-Jordaan-Velp te steunen. Dat kan met een gift maar ook met een legaat. Hierdoor kan je de (verdere) uitbouw van de natuurlandschapsgedieden in Oost-Brabant mogelijk maken. Dus niet alleen giften maar ook legaten kunnen het verschil maken voor de natuur van de toekomst.

In 2024 werd in de streek van Velp-Mene-Jordaan (project 3997) niet minder dan 101,6 ha bijkomend natuurlandschapsgedieden verworven waaronder ruimte voor meer dan 20 ha extra nieuw bos. Hier komt topnatuur op landschapsschaal met bloemen- en orchideeënrijke graslanden zowel in de valleien als op de hellingen waar jijzelf en je kinderen en de kinderen van je kinderen elke dag van (zullen) kunnen genieten. De eigen inbreng voor de restfinanciering om dit te kunnen realiseren bedraagt echter niet minder dan € 1 063 000, een bedrag dat op termijn moet afbetaald worden. Een enorme inspanning op de schouders van de vrijwilligers die dit project mogelijk gemaakt hebben. Daarom deze oproep. Buiten dit project zijn ook nog andere reservatenprojecten in Oost-Brabant

die je aandacht waard zijn. In de bijsluiters bij het tijdschrift vind je de Natuurlandschap-reservaten in de regio met hun projectnummer waarvoor kan gekozen worden.

Nalaten voor een natuurlandschap is voor Altijd: neem de natuur op in je testament

Je kan ook je favoriete stukje natuur vol van mooie herinneringen, of het nu Aronst Hoek (Geetbets), Mene-Jordaan (Boutersem en Hoegaarden), de Snoekengracht (Boutersem), het Aardgat (Tienen), Vorsdonkbroek (Aarschot), de Demerbroeken (Scherpenheuvel Zichem), de Spicht (Lubbeek), de Bossen van Kampenhout en het Torfbroek (Kampenhout) of een natuurlandschap elders in Oost-Brabant (zie projectenlijst), voor altijd beschermen door het op te nemen in je testament. Voor 'Altijd': dat is de belofte van een legaat aan Natuurlandschap.

Waarom nalaten?

Je nalatenschap wordt ingezet voor de verwerving en de verdere uitbouw van waardevolle natuurlandschappen die jij aangeeft in je testament. Als erflater kan je kiezen voor welk concreet natuurlandschap je nalatenschap bedoeld is: geef dit duidelijk aan in je testament.

Geen erfbelasting op je legaat en jouw liefde voor de natuur in je testament wordt eeuwig.

De overheid stimuleert het schrijven van een testament voor een goed doel, zoals de natuur, door geen erfbelasting te heffen op de waarde van het legaat. Dit is goed nieuws, zowel voor de natuur als voor jou, omdat jouw volledige bijdrage ten goede komt aan de natuur.

Voor meer inlichtingen

kan je terecht bij Natuurlandschap Joost Verbeke 0477 20 47 27 of een mailtje sturen naar: testament@natuurlandschap.be

Op eenvoudig verzoek nemen we je mee om een natuurlandschap in onze regio waarvoor je interesse hebt op het terrein te tonen (npob@natuurlandschap.be).

Kom naar een infosessie met koffie en taart in het Natuurlandschap De Gors te Vissenaken of in het Natuurlandschap en Landschapshuis te Leuven

Wil je meer informatie over de mogelijkheden om Natuurlandschap als goed doel op te nemen in je testament? Kom dan naar één van onze infomomenten met Joost Verbeke, verantwoordelijk voor testamenten bij Natuurlandschap. Hij kent zowel de juridische als de praktische kant van de materie.

Donderdag 4 december om 14u00:

Natuurlandschap De Gors, Metselstraat 75, Vissenaken/Tienen

Donderdag 11 december om 15u00 en om 19u00:

Natuurlandschapshuis, Leuvensestraat 6, Kessel-Lo/Leuven (op 5 minuten van station Leuven, tussen station en de Becker Remyplein).

Inschrijven: vereist, gelieve op voorhand in te schrijven op testament@natuurlandschap.be of 0477 20 47 27.

Ontvangst: 15 minuten voor aanvang ontvangen we je met taart en koffie.

Fondsenwerving 2025 v

Fondsenwerving is nodig om verder natuurgebieden in onze regio te kunnen verwerven. En zoals Jane Goodall (+1 oktober 2025) in haar laatste boodschap zei: “Elke dag dat je leeft, heb je de kans om iets te veranderen in de wereld”, zelfs met iets kleins maar wel substantieels.

Zoals door je gift het mogelijk te maken dat een natuurgebied kan aangekocht worden. En hoe je het draait of keert, de verwerving van natuurgebieden is de basis waarop een duurzame natuurstructuur voor de toekomst tot stand kan komen. Daar kan je dan verder werken aan inrichting, herstel watersystemen, veenherstel, koolstofopslag, biodiversiteitsversterking en plaats voor natuur- en landschapsbeleving.

De restfinanciering die we moeten opbrengen voor het project is het knelpunt bij aankopen

Natuur aankopen kost geld. En of we in de nabije toekomst verder en hoeveel we kunnen aankopen is in belangrijke mate afhankelijk van de restfinanciering om het verschil tussen de aankoopprijs en de subsidies te overbruggen. Deze restfinanciering moeten we samen met de afdelingen, de beheerteams en de vele giften van leden en mensen met een hart voor natuur opbrengen. Projecten waar op korte tijd vele hectaren konden verworven worden, en zeker als ze gelegen zijn in eerder dunbevolkt gebied, kunnen we maar realiseren als we de ruimere, regionale solidariteit laten spelen.

De financiering van elke aankoop gebeurt door een combinatie van volgende middelen:

- inzet van de aankoopsubsidie van Vlaanderen,
- mogelijke ondersteuning als het project binnen een Life-project gelegen is (was in recent verleden het geval in de Groene Vallei en nu de gebieden binnen de Hagelandse Vallei met het Harwin Life-project),
- in sommige gevallen een gemeentelijke aankoopsubsidie,
- de veelal aanzienlijke restfinanciering op de brengen door de beheerteam, de afdeling, de regionale werking en zeer zeker de individuele giften op het projectnummer in kwestie.

Op vele plaatsen werken afdelingen en beheerteams hard aan de uitbouw van de reservaten. Daarom worden naast het gebied waar we dit jaar de focus op leggen, alle projectnummers binnen het werkingsgebied van de Regionale opgenomen in de bijsluiters. Je kunt dus, of voor het campagneproject 3997 van dit jaar, of voor een project van je afdeling of in je buurt een gift doen. In beide gevallen wordt de gift erg gewaardeerd en zal het bedrag integraal gebruikt worden voor de delging van de restfinanciering van het reservaat in kwestie.

Afdelingen met projecten die de laatste jaren of het laatste jaar **grotere oppervlaktes** realiseerden, zoals in 2024 Velpe-Mene met 101,6 ha in één keer, hebben een negatief saldo op hun aankoopproject ondanks hun grote inspanningen. Zijn in dat geval: de Demerbroeken (afdeling Aarschot en Scherpenheuvel-Zichem), Hagelands Bos (afdelingen Aarschot en Tielt-Winge), de Spicht en de bebossingsprojecten in Lubbeek (afdeling Lubbeek),

■ Natuurontwikkelingsgraslanden in de nazomer met wilde peen, marjolein e.a. op het Terrassenlandschap in Kuntich, één van de gebieden die uitbreidt binnen de ruilverkaveling Willebringen. Foto NP Velpe-Mene

de Getevallei en Aronst Hoek (afdeling Zoutleeuw en Gete-Velpe), Kampenhout met Torfbroek en bossen van Kampenhout. Klassiek zetten we Aronst Hoek (Geetbets) in de kijker als voorbeeld hoe uit het niets een zeer groot natuurgebied is ontstaan, maar wel met een zware restfinanciering voor een afdeling in een dun bevolkte regio. Ook dit jaar zijn daar enorme inspanningen gedaan en verdient dit project een brede regionale steun. Andere afdelingen hebben eveneens grote inspanningen gedaan, dat is bv. het geval voor Boortmeerbeek.

Wanneer het negatief saldo op de projectrekening een bepaalde grens overstijgt (-250 000 eerste grens en -500 000 volgende grens) komen er **toenemende beperkingen op de aankoopmogelijkheden** voor die afdeling. Van belang is dan dat we de solidariteit laten spelen om deze projecten te ondersteunen. Afdelingen/teams proberen die som bijeen te brengen door eigen fondsenwervingsactiviteiten. De Regionale helpt de afdelingen voor het realiseren van aankopen die hun draagkracht overschrijden door telkenjare in het laatste nummer van Natuur en Landschap een oproep te doen voor fondsenwerving.

In dit nummer zetten we de unieke verwerving van 101,6 ha binnen de ruilverkaveling Willebringen in de kijker, waar meer dan 10 jaar naartoe gewerkt is en waar bijzondere topnatuur kan gerealiseerd worden.

voor aankoop natuurgebieden

Maak het verschil en draag bij aan de realisatie van nieuwe topnatuur voor de toekomst:

project 3997 Velpe-Mene-Jordaan

In het kader van de ruilverkaveling Willebringen konden de natuurgebieden Aardgat (Tienen), Zegelberg-Wijtebroek (Kumtich), Terassenlandschap (Kumtich), Snoekengracht-Vondelbeek-Kop van Koutenveld (Boutersem), Hazenberg-Molensteen (Opvelp Bierbeek) en Mene-Jordaan (Willebringen-Meldert-Hoksem) worden uitgebreid met 101,6 ha in totaal!

Deze uitbreiding is gesitueerd **op zeer potentierijke bodems** van bv. kalkhoudende Brusseliaanzanden of op ontsluitingen van Gobertangestein (kalkzandsteen). Het geheel van de beheerde oppervlakte natuurgebied binnen de ruilverkaveling Willebringen gaat hierdoor naar 228 ha. Buiten de ontwikkeling van natte natuur in de vallei en soorten- en structuurrijk grasland, zal er ook exact 18,3 ha bos bijkomen waar nu nog geen bos is. Hier zetten we dus de zo noodzakelijke uitbreiding van natte natuur en bos om in realiteit, naast de ontwikkeling van een reeks habitatwaardige leefgebieden (leefgebieden met specifieke soorten zoals opgenomen in de Europese Habitatrichtlijn) op de flanken en de bescherming van prioritaire habitats zoals de kalktufbronnen, die nu extra gebufferd kunnen worden.

Deze uitbreiding eist een **meer dan aanzienlijke financiële inspanning** van de afdeling voor de restfinanciering.

Na aftrek van de aankoopsubsidie als natuurreservaat blijft er een restfinanciering voor project 3997 van Natuurpunt Velpe-Mene over van **€ 1 063 000** (je leest het goed: één miljoen drieënzestigduizend euro). Na de grote inspanningen en verrekening van de andere aankopen in 2024 stond de projectrekening 3997 eind 2024 nog € 866 000 in het **rood**. Het is zaak om zo snel mogelijk dit bedrag terug te brengen tot minder dan € 500 000, zoniet is het onmogelijk om bijvoorbeeld zelfs kleine enclaves die te koop komen nog te verwerven. Als we onder het bedrag van € 500 000 restfinanciering duiken, is dit met mondjesmaat en voor noodgevallen terug mogelijk.

Nog even ter verduidelijking: ook bij de realisatie van Rosdel in 2001 in de ruilverkaveling Hoegaarden en de Paddepoel en Rozendaalbeekvallei in de ruilverkaveling Vissenaken – beide nu evidenties alsof deze gebieden al een eeuwigheid bestaan – heeft

de aflossingspijn wel enige jaren geduurd, en is door de inspanning van velen telkenmale opgelost. Dank hiervoor.

We hebben vertrouwen dat het ons ook nu lukt om in het komende jaar onder de grens van de € 500 000 te zakken. Dan kan de komende jaren

verder gewerkt worden aan de delging van deze immense restfinanciering. We rekenen op jouw steun. Die maakt het verschil. En de projecten en de mateloze en belangeloze inzet van de mensen die deze projecten realiseerden verdienen het.

Het resultaat is gegarandeerd absolute topnatuur.

Om zo snel mogelijk onder de grens € 500 000 te komen is het doel om uiterlijk tegen eind 2026 een fondsenbedrag van € 360 000 via giften en de lokale werking bij elkaar te brengen.

Doe een storting op de rekening BE56 2930 2120 7588 van Natuurpunt Beheer te Mechelen met vermelding 'Project 3997 - Velpe-Mene-Jordaan'. Voor giften vanaf € 40 krijg je een fiscaal attest en geldt voor 2025 een fiscale aftrekbaarheid van 30%.

■ **Jonge zwarte ooievaar in Nermbeek, Rosdel. Rosdel nu een topnatuurreservaat tot stand gekomen dank zij volgehouden inzet van de lokale vrijwilligers in de ruilverkaveling Hoegaarden. Foto Pieter-Jan Alles**

Uitbreiding van 8 ha tot 19 ha

Hazenberg-Velpevallei-Molensteen in Opvelp

Dit complex is een mozaïek van droge soorten- en structuurrijke graslanden, nieuwe bossen (bosuitbreiding) die de oude boskernen o.m. op de schouders van de holle wegen versterken, en natte valleigraslanden. Buiten de landschapsversterking met deels struweel- en bosuitbreiding is het een optie om op enkele percelen akkerkruidengemeenschap te ontwikkelen

■ B. Landschap Hazenberg wordt versterkt met struweel- en bosuitbreiding. Hier wastine met soortenrijk grasland. Foto Velpe-Mene

■ O. Gele wasplaat op wasplatengrasland Hazenberg. Foto Waarnemingen.be – Gilbert Rijmenans

Uitbreiding van 38,47 ha tot 60 ha

Snoekengracht-Vondelbeek-Kop van Koutenveld in Verrijck en Roosbeek

In 2025 vierde de Snoekengracht haar 50ste verjaardag en konden we bij die gelegenheid ook de grootste uitbreiding in één keer van niet minder dan 21,53 ha voorstellen. We realiseren er een project van vernatting en veenontwikkeling (Grote Vondelbeek), veen dat tevens de beste koolstofopslag vormt. Op de flanken zal een soortenrijk grasland ontwikkeld worden. Het perceeltje Kop Koutenveld dat reeds enkele jaren beheerd wordt, geeft nu al met marjolein, knoepkruid, ogentroost en geel walstro, een indicatie van het toekomstbeeld. Ook komt er meer dan 2 ha bosuitbreiding.

■ B. Grote vondelbeek. Hier zetten we in op vernatting en veenontwikkeling. Foto Velpe-Mene

■ O. Toekomstbeeld voor uitbreiding Snoekengracht met Kop van Koutenveld. Een hellende rolkeienakker, zeer erosiegevoelig omgezet naar natuurontwikkeling. Foto Velpe-Mene

Uitbreiding met 101,6 ha in de gebieden Mene-Jordaan-Velpe

Uitbreiding van 5,25 ha tot 11,05 ha

Terrassenlandschap in Kuntich

Gebied op kalkhoudende Brusseliaanzanden met marjolein, beemdkroon, echt walstro, ogentroost, waar de orchideeën hondskruid en bijenorchis nu reeds bloeien. De zeldzame ogentroostdikpoot, een bij, komt er voor.

■ B. Typisch soorten- en bloemenrijke vegetatie op kalkhoudende leem met soorten als wilde marjolein, wilde peen, knautia, agrimonie, knoopkruid enz. Zeer belangrijk voor de insecten- en bijenpopulatie. Foto Velpe-Mene

■ O. Bijenorchis op het Terrassenlandschap. Foto Rik Convents

Uitbreiding van 7 ha tot 13,7 ha

Aardgat in Tienen

Uitbreiding van het uniek orchideeënrijk kalkmoeras (brede en bosorchis, moeraswespenorchis en bijenorchis, maar ook zeldzaamheden als addertong en moeraszoutgras) in het Aardgat van een klein natuurgebied tot een robuuste eenheid van 13,7 ha, en dit aan de poorten van de stad Tienen. Ook hier wordt 1 ha bosuitbreiding gerealiseerd

■ B. Aardgat, dottergrasland. Foto Velpe-Mene

■ O. Moeraszoutgras. Foto Pieter Vanormelingen

Nieuw complex van 20,60 ha

Zegelberg-Wijtebroek in Kuntich en Oorbeek

De Zegelberg kenmerkt zich door Gobertange- en rolkeienontsluiting. Aansluitend vind je het moeras Wijtebroek met sterk ijzerhoudende kwel. Dit is tevens een beschermingsgebied voor de waterwinning. In het Wijtebroek (deel Oorbeek) waren reeds enkele kleine percelen in beheer (1,8 ha) met o.m. paddenrus en een zeer bloemenrijke moerassige ruigte. Ook hier zal er 2,5 ha bosuitbreiding komen.

■ **B. Kwelgraslanden in Wijtebroek.** Vorige zomer nog door de vorige eigenaar ingezaaid met mais, ondertussen in natuurontwikkeling. Foto Velpe-Mene

■ **O. Bokkenorchis op het talud aan de Zegelberg.** Hier wordt een nieuw natuurcomplex tot stand gebracht. Foto Velpe-Mene

Uitbreiding met 29 ha tot 136 ha

Mene-Jordaan in Willebringen, Meldert en Hoksem

Versterking van het Mene-Jordaancomplex met de ontbrekende enclaves in de vallei en op de hellende flanken. In Mene-Jordaan hebben we een reeks dottergraslanden, moerassige soortenrijke ruigtes en ook kalkmoerassen, die nu volop ontwikkelingskansen krijgen. Recent werd in deelgebieden het watersysteem hersteld. Bijzonder is de Gobertange- en rolkeienontsluiting op de valleiflanken met het Groot en Klein Pertseveld (Hoksem) en ten zuiden van Willebringenbos. Binnen enkele jaren zullen deze percelen de orchideeënrijkdom van de kalkrijke graslanden van het Hoegaardse Rosdel naar de kroon steken. De percelen reeds in beheer zijn nu al topgebieden met bijenorchis, bosorchis, hondskruid, beemdkroon, blauwe knoop, knooppkruid en marjolein. Ze herbergen een populatie ringslang, levendbarende hagedis en dwergblauwtje (vlinder). In de uitbreiding komen ook een reeks kalktufbronnen met traftertijontwikkeling (Jordaanbeek, Fonteinbeek en Molenbeek) voor. Dit zijn in de EU-Habitatrichtlijn prioritaire habitats.

■ **B. Vallei van Fonteinbeek en Jordaan, vernatting in een robuuste vallei.** Op de achtergrond bos met kalktuf en vorming travertijn, prioritaire Europese Habitat. Foto Velpe-Mene

■ **O. Dwergblauwtje kwam al voor in Rosdel met de enige reproductieve populatie in Vlaanderen, en nu ook een beginnende populatie in Pertseveld (Mene-Jordaan).** Foto Velpe-Mene

Uitbreiding met 101,6 ha in de gebieden Mene-Jordaan-Velpe

Uitbreiding met 2,5 ha

Willebringenbos in Willebringen en Hoksem

Uitbreiding met percelen die aanmerking komen voor bijkomende bebossing zowel langs de noordoost als zuidkant van het bestaand bos (Willebringen en Hoksem). Meer dan 2,5 ha bijkomende bebossing.

■ B. Willebringenbos bosrand, waar bosuitbreiding komt.
Foto Pieter Abts

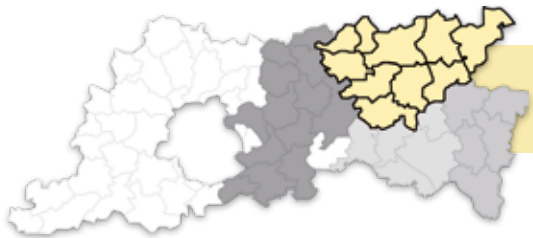
Uitbreiding met 4,5 ha

Meldertbos en bronnen van de Mene in Meldert

Uitbreiding natuurgebied Meldertbos met het kalkmoeras 'Keulen' en het brongebied van de Mene (Overhem). In dit brongebied kwamen tot voor kort nog kalkminnende soorten als kleine valerianen en moerasstreeppaard voor, naast soorten als holpijp (veen) en brede orchis.

■ O. Uitbreiding kalkmoeras in deelgebied genaamd "Keulen" en het brongebied Mene in Meldert. Foto Velpe-Mene

Ultieme reddingsactie biedt hopelijk levensreddende ‘noodrem’ voor bedreigde plantensoorten, Wijngaardberg Rotselaar

Luc Vervoort

Zie ook: Natuurbericht van Natuurpunt, 7 oktober 2025

Op 7 oktober vond er een grootschalige en unieke herintroductie plaats van bedreigde plantensoorten. Op de Wijngaardberg in Rotselaar plantten en zaaiden Natuurpunt en partners zoals Plantentuin Meise, UAntwerpen en leerlingen van de Wijnpers in Leuven duizenden zeldzame planten opnieuw uit. Het gaat om voor de Hagelandse heuvelstreek typische soorten die sterk bedreigd of bijna verdwenen zijn, zoals betonie, klokjesgentiaan, zaagblad en blauwe knoop. De actie maakt deel uit van het Europese natuurherstelproject **Life HARWIN** ('HABitatRestoration WINgevallei 2023-2028). De biodiversiteit staat ook in het Hageland al decennialang onder druk door ontginning, versnippering en verruiging, waardoor ganse levensgemeenschappen met hun typische plantensoorten bijna verdwenen zijn.

Beheerde natuurgebieden, sterkhouders van de biodiversiteit

Ondanks tal van goedbedoelde – maar soms weinig goed onderbouwde – acties rond biodiversiteit verdwijnen soorten aan een hoog tempo uit het landelijk gebied. Het natuurbeleid schiet op veel vlakken tekort voor het behoud van soorten en het handhaven van habitats. Ook de kwaliteit van niet-beheerde natuurgebieden is overal drastisch blijven achteruit gaan. *‘Een kat moet een kat genoemd worden’*, enkel in de beheerde natuurgebieden kon er min of meer een stop in de achteruitgang worden bekomen. Het zijn dikwijls de laatste toevluchtsoorten voor veel soorten. En zullen dat in de toekomst allicht nog meer zijn...

Bedreigde plantensoorten overleefden buiten de natuurgebieden afgelopen decennia dikwijls nog wel in wegbermen of openbaar groen. Maar zelfs ondanks een wettelijk geldend wegbermbesluit stellen we vast dat ze ook hier verder verdwijnen. De aanleg van nutsleidingen heeft er

prioriteit en de ploeg van de landbouwer die een stuk berm ‘meeneemt’ is dagelijkse praktijk. Of ze verdwijnen onder het beton. Zo vernietigen ze keer op keer veel resultaten van dikwijls decennialang goed bedoeld bermbeheer. En daarmee is minstens de typische bodemopbouw van zo’n berm meteen grondig en definitief verstoord en kunnen plantensoorten er achteraf zelfs niet meer terugkeren. Want naast het beheer is de bodem ‘de grond van de zaak’. Soortenrijke plantengemeenschappen met hun typische soorten zijn afhankelijk van onverstoorde (of niet-vervuilde of onbemeste) en ‘gerijpte’ bodems. Met ons hyperactief gebruikte en snel veranderend landschap is het duidelijk dat de meeste soortenrijke levensgemeenschappen enkel nog een reddingsboei vinden in afgeschermd en goed beheerde natuurgebieden. Dat is gewoonweg de realiteit in Vlaanderen.

Toch is er ook in de natuurgebieden veel werk aan de winkel. Ze lijden aan grondige verstoringen uit het verleden of zijn gewoonweg (nog) veel te versnipperd om aantastingen voldoende af te weren. We denken hier aan verlaagde grondwaterstanden die (nog) niet of slechts met veel moeite kunnen hersteld worden, vervuiling en mest die de gebieden binnen dringen of vanuit het verleden een claim blijven leggen op de bodem, invasieve exoten of gevolgen van klimaatverandering die onvoldoende kunnen worden opgevangen of verlicht, bv door grondwaterherstel. Veel van het natuurbeheer komt momenteel neer op een vorm van ‘intensieve zorg’ in de hoop dat de patiënt terug gezond zal worden of alleszins de levensbedreigende fase kan afgewend worden. In een heel aantal gebieden lukt dit wonderwel en maken we ontegensprekelijk een mooie vooruitgang. Zoals uitgelegd is er meestal een verband met de grootte van de natuurgebieden. Prioriteit in Vlaanderen blijft dus om daar een serieus tandje bij te steken!

Probleem ligt niet alleen in ‘milieuomstandigheden’ maar ook bij de soort zelf

Ondanks de verbeterde staat van gebieden toont de praktijk en wetenschappelijk onderzoek aan dat planten die enkel her en der nog verdwaald in het landschap voorkomen niet of niet meer bijtijds de natuurgebieden zullen kunnen bereiken. Toch niet op eigen kracht. Maar hetzelfde onderzoek toonde aan dat te kleine relictpopulaties van planten die we in de natuurgebieden ‘gered hebben van de ondergang’ op termijn zich niet zullen kunnen handhaven tengevolge van inteelt. De aantallen en bijgevolg de genetische variatie is er te klein geworden. Ze lijden daardoor aan sterk verminderde zaadzetting of zijn extra gevoelig voor van nature voorkomende plagen en ziekte. Het probleem voor veel soorten zit hem dus niet alleen meer in het aangetaste milieu of bij ontoereikend beheer, maar in de soorten zelf...

■ **Leerlingen van de Wijnpers in Leuven helpen bij het uitplanten van de opgekweekte planten. Foto Kevin Feytons**

Dezelfde onderzoeken (zie o.a. link onderaan naar INBO-rapport) geven ook oplossingen aan. Dat desondanks de genetische 'optima-forma' van veel soorten vooralsnog terug kan bekomen worden door inkruising tussen de verschillende deelpopulaties! De nakomelingen dienen dan natuurlijk wel in een kansrijke omgeving terecht te komen waar ze op zelfstandige basis een succesvol leven kunnen leiden en terug populaties in soortenrijke levensgemeenschappen kunnen opbouwen. Daarvoor komen in veruit de meeste gevallen enkel nog de grotere beheerde natuurgebieden in aanmerking. Als laatste oases waar veel van de biodiversiteit nog kan groeien, bloeien en floreren. En van waaruit ze hopelijk ooit terug naar het omringende landschap kunnen uitzwerven. Als de omstandigheden daar een beetje 'vredevoller' zijn geworden voor deze kwetsbare specimen van onze wilde flora en fauna...

Door intensief herstelbeheer zijn verschillende natuurgebieden momenteel terug in conditie om de bijzondere bewoners te ontvangen. Die er de laatste overlevenden van eigen soort komen versterken met 'nieuw bloed' of in staat zijn de ooit verdreven bewoners terug welkom te heten. Met een duwtje in de rug dus door miljoenen zaden en duizenden planten in te brengen. **De kroon op een jarenlange voorbereiding** om de biodiversiteit in de Winge- en Mottevallei met omringende ijzerzandsteenheuvels nieuw leven in te blazen. En de natuurgebieden – letterlijk en figuurlijk – nog meer te laten floreren.

■ **Betonie (*Stachys officinalis*)**, een super-nectarplant van bos- en heidezomen of onbemest bloemenrijk grasland, ooit algemeen, nu nog slechts (te kleine) relictpopulaties in de beheerde natuurgebieden, met op de stengel de sprinkhaan 'zwart wekkertje (*Omocestus rufipes*)'.
Foto Kevin Feytons

Van kostbaar zaadje tot bloeiende vallei

Om de soortenrijkdom te herstellen, hanteert het project een **dubbele aanpak**. Soorten waarvan nog vele zaden beschikbaar zijn uit genetisch diverse relictpopulaties, worden uitgezaaid. Voor de meest kwetsbare soorten met nog weinig resterende relictpopulaties en planten – de echte 'spoedgevallen' – worden zaden omzichtig verzameld en onder gecontroleerde omstandigheden opgekweekt in de serres van Plantentuin Meise, Univesiteit Antwerpen, Onderwijsinstelling 'De Wijnpers' in Leuven en bij vrijwilligers van Natuurpunt in Oost-Brabant. De jonge planten worden achteraf zorgvuldig met de hand uitgeplant. Met exemplaren van de verschillende relictpopulaties onder elkaar, zodat er later uitkruising kan gebeuren. Gedurende afgelopen najaar richtte de actie zich op dit precisiewerk, goed voor meer dan 20 bedreigde plantensoorten die nieuwe, robuuste populaties moeten vormen in de herstelde heides, graslanden en moerassen van de Wingevallei.

Zoals ze dit voorheen deden. Want van al deze plantensoorten is historisch goed gedocumenteerd dat ze steeds een typisch en meer dan wezenlijk onderdeel vormden van de biologische rijkdom van de Hagelandse natuurgebieden. En waarvan voor sommigen wellicht sprake is van een min of meer eigen 'genotype' dat in de loop der tijden is aangepast aan de specifieke condities van de streek. Maar door milieuvernieling de afgelopen eeuw sterk zijn aangetast of verdwenen. En nu hopelijk bijtijds kunnen terugkeren naar herstelde en goed beheerde gebieden.

■ **Rozenkransje (*Antennaria dioica*)** is een beschermde plant die kenmerkend is voor heischrale graslanden, droge heide en duingraslanden. De laatste groeiplaatsen in Vlaanderen situeerden zich grotendeels in het Hageland waar ze omstreeks het midden van de 20ste eeuw verdwenen ('s Hertogenheide te Aarschot). De plant is een echte 'fijnproever' voor de kwaliteit van deze van nature voedselarme en droge ecosystemen zoals nog te vinden op de Hagelandse heuvels.
Foto Kevin Feytons

■ De enigmatische klokjesgentiaan (*Gentiana pneumonanthe*) komt ondertussen nog slechts in (te) kleine relictpopulaties voor in enkele natuurgebieden van de Zuiderkempen. Inkruising van planten uit deze verschillende gebieden leidt hopelijk tot het herstel van de 'fitheid' van nieuw opgestarte populaties. Aangeplant in de Wingevallei in het najaar van 2024. Foto Dennis De Ryck

De laatste kans?

Voor veel soorten zal dit wellicht de laatste kans zijn. Dergelijke ingreep mag trouwens in principe maar éénmalig gebeuren. Het is enkel een 'duwtje in de rug' op weg naar de herstelde gebieden. Waar ze het daarna op eigen kracht moeten zien te redden. De omstandigheden zijn er – ons inziens – geschikt voor gemaakt. Redden ze het vooralsnog niet, dan heeft 'therapeutische hardnekkigheid' gewoon geen zin meer.

Het spreekt uiteraard voor zich dat deze acties enkel zin hebben wanneer het milieu terug geschikt (gemaakt) is voor deze planten. Kosten op het sterfhuis moet men niet doen. Daarom is er de uitgebreide wetenschappelijke begeleiding in dit project en uiteraard dienen er ook eerst de nodige procedures gevolgd en vergunningen bekomen via het Instituut van Natuurbehoud (INBO) en het Agentschap Natuur en Bos (ANB).

"Natuurherstel doe je dus niet door zomaar wat uit te zaaien of plantjes in de grond te steken, zoals soms wordt gedacht," zegt Dennis De Ryck, coördinator van het HARWIN-project bij Natuurpunt. "Het vraagt jaren onderzoek en voorbereiding. Niet in het minst door de opbouw van voldoende grote, gebufferde, goed herstelde en beheerde natuurgebieden. Omdat we vaststelden dat overal de laatste planten in het landschap aan een rotvaart verdwenen, bieden we de natuur hier een soort ultieme 'noodrem'. Door grondige wetenschappelijke onderbouwing, herstellen we niet alleen de plantengemeenschappen, maar creëren we

eveneens – en vooral – opnieuw een leefgebied voor dieren die van deze planten afhankelijk zijn. Het is een investering in een compleet en veerkrachtig ecosysteem waarvoor deze planten opnieuw het fundament leggen".

"Elke plant die we hier opnieuw inbrengen, was zonder ingrijpen onherroepelijk verloren gegaan voor het Hageland. Zelfs soorten zoals grasklokje die 20 jaar geleden nog 'banaal' waren, dreigen momenteel te verdwijnen, en daarmee ook hun unieke genetische diversiteit. Het is jammer genoeg noodzakelijk geworden voor herstel van onze Vlaamse natuur om deze bijkomende en 'ultieme stap' te zetten" vult Annelies Jacobs, wetenschapper bij Natuurpunt en de Universiteit Antwerpen aan.

Een levend laboratorium in tijden van klimaatverandering en stikstofdepositie

De grootschalige herintroductie is ook belangrijk in tijden van klimaatverandering en stikstofdepositie. *"Door populaties van soorten, die verdwenen zijn door bijvoorbeeld onaangepast bermbeheer of pesticiden, terug in te brengen in een aantal goed beheerde natuurgebieden, kunnen we daar op lange termijn wetenschappelijk opvolgen wat de unieke effecten van klimaat en stikstof zijn. Nu kan je vaak het onderscheid niet meer maken welke effecten soorten echt doen verdwijnen omdat er buiten de natuurgebieden zoveel andere negatieve effecten spelen, en dus ook inteelt kan een factor van betekenis zijn. De herstelde plantenrijkdom heeft nog een cruciaal voordeel. Een groot deel van de bedreigde soorten bloeien pas laat in het seizoen (september/oktober), waardoor het project een 'brede bloeiboog' herstelt. Dit betekent dat er van het vroege voorjaar tot aan de herfst pollen en nectar te vinden zijn. Dat is van levensbelang voor bestuivers zoals bijen en vlinders, die het steeds moeilijker krijgen om laat op het seizoen nog voedsel te vinden. En insecten leggen de basis voor de rest van de voedselketen", aldus Tobias Ceulemans, professor Biodiversiteit en Milieu aan de Universiteit Antwerpen.*

Inzet van velen

Om dit project te doen slagen, was er een uitgebreide samenwerking tussen natuurorganisaties, wetenschap, scholen en vrijwilligers. De voorbije maanden hebben tientallen vrijwilligers van Natuurpunt en leerlingen van het zesde jaar uit de richting Natuur- en Groentechnieken van de provinciale school De Wijnpers uit Leuven met veel toewijding meegewerkt aan de opkweek van de iets eenvoudiger soorten. In hun eigen kweekruimtes hebben ze duizenden zaden doen kiemen en verzorgd.

Literatuur:

- Grote tijm (*Thymus pulegioides* L.): studie naar de dispersiecapaciteit en genetische herkomsten in Vlaams-Brabant - An Vanden Broeck, Gunter Kathagen, Robin Guelinckx, Ollivier Honnay, Joachim Mergeay – 2013
- Onderzoeksoutput: Boek/rapport, Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, downloadbaar op: https://purews.inbo.be/ws/portalfiles/portal/4525120/VandenBroeck_et_al_2013_GroteTijm.pdf

Gedeputeerde Bart Nevens kwam en zag dat het goed was

Natuurpunt Diest

“We investeren in een klimaatbestendig en biodivers landschap, onder meer via subsidies voor duurzame biodiversiteitsprojecten. Een mooi voorbeeld hiervan is het project van Natuurpunt ‘Natuurherstel op de Lazarijberg en in Dassenaarde’ in Diest. Dit project vormt een meerwaarde voor de Provinciale Prioritaire Soorten/Koesterburen en hun leefgebieden en versterkt het groen-blauwe netwerk binnen Vlaams-Brabant.”, zegt Bart Nevens, gedeputeerde van leefmilieu.

Op vrijdag 12 september was Bart Nevens te gast in Diest. Om te beginnen bezocht hij het herstelde ven in Dassenaarde. Ook Isabelle Lindemans van Landschapspark de Merode was bij dit bezoek aanwezig, aangezien de Merode het venherstel mee financierde.

Beiden waren ze aangenaam verrast hoe snel de natuur zich al ontwikkeld heeft in en rond dit ven. De heide komt hier en daar al op en libellen hebben het nieuwe ven al gekoloniseerd.

Daarna trok het gezelschap naar de Lazarijberg. Met steun van de provincie Vlaams-Brabant werd rond een deel van onze percelen een omheining geplaatst om begrazing met geiten en schapen mogelijk te maken.

“Op de Lazarijberg was er vóór de inrichtingswerken in beperkte mate actief beheer. Dankzij de inrichtingswerken in het kader van dit project, is het landschap veel opener, kan vlotter een regulier beheer opgestart worden en is het gebied toegankelijker. De schrale, zuidelijke helling is nu het ideale leefgebied van onder andere de veldkrekel die hier in de buurt zit”, zegt Kris Boers van Natuurpunt Beheer, die als uitvoerder bij het project betrokken was.

■ Foto Saskia van den Berg

Ook hier was Bart Nevens zeer tevreden over het al behaalde resultaat. Kevin Feytons (onze planner bij Natuurpunt) schetste voor Bart Nevens even de uitgangssituatie en het beoogde eindbeeld en liet in de praktijk zien dat het gebied nu veel aantrekkelijker is voor insecten en dat het beheer om het gebied nu open te houden eenvoudiger is geworden. Al zal het opschieten van de acacia's de komende tijd ook nog handmatig opgevolgd moeten worden.

De Lazarijberg sluit aan op Vliegveld Schaffen, dat een hotspot van biodiversiteit van insecten is. Vanuit het vliegveld kunnen de dieren nu ook uitbreiden naar de Lazarijberg. Dat zal de robuustheid van de populaties zeker ten goede komen.

Natuurpunt dankt de provincie Vlaams-Brabant en het Landschapspark de Merode voor de financiële ondersteuning, waardoor nieuwe kansen voor de natuur konden worden gecreëerd.

Start natuurgidsencursus NP Aarschot – NP Begijnendijk en NP Tielt-Winge

Op 18 september 2025 is de cursus natuurgids gestart met een vol huis. Een diverse groep enthousiastelingen smijt zich een jaar in de meest diverse natuurthema's.

Samenwerken loont
#natuurpuntbegijnendijk
#natuurpunttieltwinge #Natuurpunt
Aarschot #natuurpuntrotselaar

■ Bestuur Natuurpunt Diest

Jubileumweekeinde 40 jaar Natuurpunt Diest

21 – 23 november 2025

In 1985 werd in Diest de basis gelegd voor een gemeentelijke afdeling van de Regionale Vereniging Natuur en Landschap, die zich later associeerde met Natuurreservaten (nu Natuurpunt). Met veel enthousiasme en jeugdige overmoed zetten vrijwilligers zich in om de lokale natuur te beschermen. Dat doen we anno 2025 nog steeds. Meer zelfs, er zijn nog verschillende plannen om de natuur rondom Diest uit te bereiden en te versterken.

Reden voor een feest. Niet zomaar een feest, maar een volledig jubileumweekeinde. Graag willen we iedereen uitnodigen om aan één of meerdere van onze activiteiten deel te nemen.

Vrijdag 21 november

We beginnen **vrijdag 21 november** om 20u00 met de film **'Ocean'** van **David Attenborough**. Dit vindt plaats in Cinema Paradiso i.s.m. CC Diest. Leden van Natuurpunt kunnen de film bekijken aan halve prijs.

Zaterdag 22 november - familiedag in de Amer

- In de namiddag is er een gratis kinderprogramma met toneel, workshops rond natuur en een puzzelcompetitie. Voor ouders en belangstellenden is in de Foyer van de Amer de fototentoonstelling 'Onze Hagelandse Natuur' te bezichtigen. En er is live loungemuziek door Geert Janssen en Timur Van Wolput.
- 's Avonds is er een gratis feestavond vol muziek en natuur. De avond begint met het vertonen van natuurbeelden van plaatselijke fotografen. Die worden live begeleid door de Koninklijke Harmonie Sint-Isidorus van Deurne-Diest. Na de prijsuitreiking van de fotowedstrijd 'Onze Hagelandse Natuur' kunnen de aanwezigen opnieuw genieten van muziek en natuur tijdens de lezing 'De vogel en de componist' door Fernand Rochette.

Zondag 23 november

- In de voormiddag is er een academische zitting met verschillende sprekers. Noah Jansen, directeur van Natuurpunt, spreekt over de toekomst van Natuurpunt, Roeland Samson spreekt over natuur in de stad, en natuurlijk komt ook het verleden en de toekomst van de afdeling aan de orde. Het geheel wordt afgesloten met een receptie.
- In de namiddag kunnen de kinderen gratis genieten van de animatiefilm 'Red de jungle'. Deze speelt in de grote zaal van de Amer.
- Tegelijkertijd is er in de kleine zaal van de Amer voor volwassenen de natuurcomedy 'Flirten in het groen' door radio-coryfee en natuurkenner Joeri Cortens. Hiervoor betaal je een inkom van € 5. Plaatsen zijn beperkt, dus snel inschrijven is de boodschap.

Inschrijven voor de verschillende onderdelen kan via de website van Natuurpunt, zoeken op Jubileumweekeinde Diest.

Meer info: Saskia van den Berg, berglinden@qsources.be

Kennismaking over de provinciegrenzen heen

Natuurpunt Bekkevoort-Diest en Natuurpunt Tessenderlo.

Al 17 jaar hebben de afdelingen Natuurpunt Bekkevoort-Diest en Natuurpunt Tessenderlo de jaarlijkse traditie om elk jaar één gezamenlijke activiteit te organiseren. Helaas kon de ontmoeting twee jaar geleden niet doorgaan omdat de afdeling Tessenderlo te kampen had met het wegvallen van een belangrijk deel van het bestuur. Inmiddels heeft de afdeling een mooie herstart gemaakt doordat verschillende nieuwe bestuursleden met veel enthousiasme een engagement hebben opgenomen.

Voor de Burenpraat van dit jaar verzamelde de wandelaars aan de visvijvers in Gerhage en trotseerden ze een fikse regenbui om enkele recente en al wat langer geleden gerealiseerde verwezenlijkingen van de afdeling Tessenderlo te bekijken. Ook bezochten ze enkele percelen die de afdeling nog hoopt te verwerven om de verbinding tussen Gerhage en Averbode Bos en Heide te kunnen maken. Ondanks de regen was het een interessante wandeling. Tessenderlo heeft al te maken met wasberen die mogelijk een invloed hebben gehad op het lage aantal uilenjongen dat dit jaar kon worden geringd. Leerzaam om te horen hoe zij daar mee omgaan als voorbereiding voor onze afdeling. Want het is maar een kwestie van tijd voor ook Bekkevoort en Diest geconfronteerd zullen worden met deze exoot.

Naar goed gebruik werd de ontmoeting afgesloten met een gezellige nababbel onder het genot van een drankje.

We wensen de nieuwe bestuursploeg van Tessenderlo heel veel succes toe en kijken er naar uit om de afdeling volgend jaar weer in Diest te ontvangen. Mogelijk nemen we ze dan mee naar Op de Schomme en naar de Lazarijberg om ze daar alle veranderingen te laten zien.

■ Foto Eric Peeters

Glühweinwandeling op Wijngaardberg in Wezemaal, Natuurpunt Begijnendijk

Donderdag 26 december

Eindeloos tafelen en schransen blijft haalbaar met een frisse neus tussendoor. Om uw Bourgondisch leed te verzachten tijdens de feestdagen zorgt Natuurpunt Begijnendijk voor evenwicht. De formule van de glühweinwandeling bestaat al meer dan 30 jaar: wandelen in grote groep door de mooie natuur met één borrelstop halfweg en een kampvuur met glühwein op 't einde, vlak bij het begin, om de cirkel rond te maken. Een frisse neus dus met het gezin, familie en vrienden!

Deze keer maken we een mooie tocht over de Wijngaardberg. De wandeling is ongeveer 5 km lang, met een borrelpauze halfweg. We starten om 13u30 met kort woordje uitleg aan het vertrek: aan de parking naast Aarschotsesteenweg 244. Geplande aankomst om 16u30 bij het kampvuur. Hier kan je nog nagenieten van een glühwein, borrel, chocomelk, soep, pannenkoeken of wat ander lekkers.

Drankkaarten en bons kan je kopen bij de start of op het einde. Je steunt hiermee het beheer van de natuurgebieden in Begijnendijk. Kom best met de fiets of neem een BOB mee. Hondjes blijven aan de leiband, voor buggy's is het soms moeilijk en laarzen zijn zeker aangeraden bij nat weer.

Laat uw bloed stromen en uw hoofd dromen. Een nieuw jaar, voorwaar, we zijn bijna klaar!

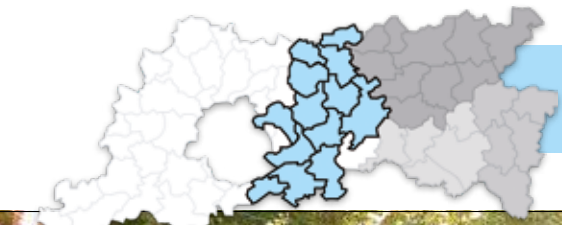
Afspraak: donderdag 26 december
13u30, Wijngaardberg
Wezemaal, start op de parking
naast Aarschotsesteenweg 244

Bijdrage: de wandeling kost € 3 voor
niet-leden en is gratis voor leden.
Vernieuw nog snel je lidmaatschap op natuurpunt.
be en join the club.

Meer info: [https://www.natuurpunt.be/agenda/
gluehweinwandeling-2025-wijngaardberg-25280](https://www.natuurpunt.be/agenda/gluehweinwandeling-2025-wijngaardberg-25280)

Contact: Sybren Van der Borght, 0499 30 52 39,
npbegijnendijk@gmail.com

■ Co-voorzitter van afdeling Leuven Willem Laermans stelt het nieuwe gebied voor. Foto Elke Abbeloos

Loobergen

Nieuw natuurgebied op de getuigenheuvels van Leuven

Wil je als Leuvens wandelaar hoogtemeters maken, dan vind je op de fraaie getuigenheuvels ten oosten van de stad gegarandeerd gepaste paden. Deze heuvels bleven over nadat miljoenen jaren geleden de Diestiaanzee zich op deze plek terugtrok.

Zopas werd op deze plek een nieuw natuurreservaat van 4 hectare gestart. De site oogt nu al prachtig en we verwachten hier topnatuur te realiseren dankzij de grote variatie van droog naar nat op een zakdoek.

Topplek voor wilde bijen

Sedert enkele jaren beheren enkele vrijwilligers op de aangrenzende Scheutsite, eigendom van stad Leuven, een kleine talud als wilde-bijenreservaat. Ondertussen werden er al 84 wilde bijensoorten geteld. Door aangrenzend op de Loberg nu ook het nieuwe natuurgebied **Loobergen** in te kunnen richten, kunnen we aan deze noordoostelijke kant van Leuven volop aan de slag.

We kijken uit naar de planten die door het beheer op dit historische grasland opnieuw zullen verschijnen. Uitzonderlijk zijn ook de dikke zomereiken op het terrein.

■ De wilde-bijentalud. Foto Elke Abbeloos

■ Bijen maken blije mensen in Loobergen. Foto Elke Abbeloos

Omwille van de vele bronnen in het gebied verwachten we ook specifiek rond amfibieën te kunnen werken. Waar we hopelijk nog veel van zullen horen is de veenmol. Half krekel en half mol is dit een opvallende bewoner van het gebied.

■ Langhoornbij (man) ter hoogte van de talud. Foto Bert Zurings

Blij verraste Leuvenaars

Welke weg er ook werd ingeslagen, de kennismakingswandelingen om de buurt met Loobergen kennis te laten maken, lokten heel wat volk. De deelnemers spraken stuk voor stuk diepe waardering uit voor deze aankoop. Wel 20 personen schreven zich in om mee te komen werken en samen het gebied vorm te geven. Een mooi voorbeeld van hoe we met Natuurpunt echte 'commons' uitbouwen die door lokale gemeenschappen gedragen en beheerd worden.

Met deze aankoop zetten we meteen een nieuwe, extra stap om iedereen een gezonde portie natuur te bieden. De natuur geneest en zorgt immers voor ons.

Vele schouders

De aankoop kon gebeuren dankzij de steun van IMEC, Vlaanderen en stad Leuven. Om het restbedrag dat nog over blijft af te lossen, wordt een beroep gedaan op particuliere donateurs en bedrijven. Bijkomende giften zijn de sleutel tot het succes van dit nieuwe project. Extra steun is dus zeker welkom.

Scan de QR-code en geef heel eenvoudig de Leuvense natuur financieel steun.

De muurhagedis

■ De muurhagedis trekt noordwaarts door de klimaatopwarming. Hier in een tuin te Wijgmaal. Foto Steven Renders (†)

Een zuidelijke immigrant die het hier nu naar zijn zin blijkt te hebben

Mark Lehouck

De **muurhagedis** is zeer gesteld op hogere temperaturen. Hierdoor heeft deze soort een veel zuidelijker verspreidingsgebied dan andere Europese hagedissen zoals de levendbarende hagedis en de hazelworm. In het noorden van zijn verspreidingsgebied kwam hij als warmteminnende soort daarom alleen voor in rivierdalen op zuidelijk georiënteerde rotspartijen met warme en stenige plekken. Hier in ons land vormden zo de valleien van Samber en Maas de meest noordelijke grens van zijn natuurlijk verspreidingsgebied.

Door de toenemende klimaatopwarming beginnen de muurhagedissen zich nu ook meer en meer in noordelijke delen van ons land te vestigen. Hun verspreiding gebeurt

voornamelijk via spoorwegbermen en rangeerstations. Vermoedelijk liften de hagedissen mee met goederen- en werftreinen die vaak op zijsporen geparkeerd staan, maar ook worden zij waarschijnlijk verplaatst door transport van goederen zoals stenen en boomschors. In hun natuurlijk leefgebied zie je trouwens vaak muurhagedissen zonnend langs luwe bosranden op boomstammen en rotsblokken.

In het Leuvense werden de eerste muurhagedissen ongeveer een 25 jaar geleden in Heverlee langs de spoorweg opgemerkt. Vandaar werden er voor hen gunstige leefgebieden gekoloniseerd langs deze spoorlijn (Abdij van het Park, de Philipssite en het HST spoor richting Tienen). Nu zijn er ook grote populaties gevestigd op het rangeerstation

Ter herinnering aan Steven Renders (°30/07/1978 - †21/04/2024)

Steven was een groot natuurliefhebber en een gedreven medewerker van het beheerteam Wijgmaalbroek. Hij was zeer actief, ook buiten de vaste beheermomenten, en stond steeds paraat om te helpen om zo de biodiversiteit in zijn geliefde Wijgmaalbroek te blijven versterken. Steven was daarnaast ook een begenadigd natuurfotograaf, zoals mag blijken uit de foto van de muurhagedis bij bovenstaand artikel. Hij hoopte ooit de grote weerschijnvlinder te kunnen fotograferen op zijn natuurlijke waardplant: de boswilg.

Het beheerteam plantte deze boom hier ter herinnering aan Steven. Hopelijk vindt ook de grote weerschijnvlinder binnenkort zijn weg terug naar deze plek.

■ Steven Renders. Foto Mark Lehouck

Leuven- noord, de Ecowerfsite, de spoorlijn naar Aarschot (tot Rotselaar) en langs de spoorlijn naar Mechelen tot de halte Hambos (Haacht).

Door de meermaals voorkomende zomerse hittegolven blijken de muurhagedissen ook meer mogelijkheden te krijgen om zich doorheen voor hen minder gunstige leefgebieden (brandnetelruigtes) te verplaatsen naar stenige en warme beschutte plekken wat verderaf van de spoorweg. Zo werden er een paar muurhagedissen gezien in een tuin op twee kilometer afstand van de spoorweg (Hambos) waarbij de hagedissen door een elzenbos en een weiland moesten trekken. In Wijgmaal is er bij een overweg een ware kraamkliniek waargenomen aan een elektriciteitscabine. Tientallen juveniele hagedisjes kruipen er rond. De wijfjes zullen er waarschijnlijk hun eitjes leggen onder de cabine, aan de warme zuidzijde waar de kabelgoten langs lopen en waar er ook nog stroomkabels onder de cabine doorlopen. De jonge diertjes zwermen vandaar uit naar de nabij gelegen tuinen waar ze volop voedsel en zonneplekjes vinden. In de buurt van de begraafplaats van Wijgmaal bevinden er zich ook veel tuinen met kleine deelpopulaties van muurhagedissen.

De muurhagedis heeft het hier duidelijk naar zijn zin en zal zich door de klimaatopwarming meer en meer in onze regio verspreiden. Verschillende deelpopulaties bevatten hier nu al meer individuen dan die in Wallonië.

Natuurpunt volgt de opmars nauwkeurig op. Help je mee? Voeg dan elk exemplaar dat je tegenkomt op in www.waarnemingen.be. De muurhagedis is trouwens een beschermde soort volgens de Europese Habitatrichtlijn.

De foto's bij dit artikel werden door Steven Renders (†) genomen in een tuin te Wijgmaal.

Zonnedauwvedermot herontdekking in het Torfbroek (Kampenhout)

In het kader van de insectenzomer bezochten enkele nachtvlinderonderzoekers het Torfbroek op zoek naar soorten voor hun bucketlist. De botanische kwaliteiten van het Torfbroek zijn goed omschreven maar door het herstel van habitats kunnen ook andere kwetsbare soorten zich herstellen.

Jan Soors ontdekte een nachtvlinder met speciale proporties. Het vliegbeeld van vedermotten is niet te vergelijken met dat van andere (nacht)vinders. Ze fladderen niet, maar lijken te dwarrelen. De oorzaak is te vinden in de vorm van de vleugels, die rafelig en diep ingesneden zijn. De poten zijn lang en zeer dun en voorzien van uitsteeksels. Deze groep dagactieve nachtvlinders is onopvallend van kleur.

Ondanks hun ietwat onbeholpen vliegwijze zijn ze in staat om met de grootste precisie een landing uit te voeren, een eigenschap die vooral voor de zonnedauwvedermot van levensbelang is. Een verkeerde beweging en de vlinder zit onherroepelijk vast aan de kleverige druppels. Zonnedauw is immers een kleine vleesetende plant en net die plant is de gastheer van deze vedermot... Van een nodige dosis lef gesproken!

Zonnedauw groeit op voedsel- en mineraalarme bodem en heeft zijn standplaats in het Torfbroek. Om te voorzien in de behoefte aan mineralen en andere voedingsstoffen zijn de bladeren van de plant uitgerust met fijne haartjes, die elk een druppeltje kleverig sap uitscheiden. Als een insect ermee in aanraking komt en begint te spartelen, is het verloren. Het blad sluit zich langzaam en de enzymen in de druppels zorgen voor de vertering van het insect. Alleen het huidje blijft over. De vedermot heeft de plant nodig om zijn eitjes af te leggen en zijn rupsen te voeden.

De populatie (meer dan 40 expl op één moment waargenomen) is een opsteker voor het beheerteam gezien de laatste bevestigde waarnemingen in Vlaams-Brabant dateren van de jaren 80.

Conclusie: habitattherstel is super belangrijk en af en toe keren daardoor speciale soorten terug.

■ Zonnedauwvedermot. Foto Timon Bouman op waarnemingen.be

■ Uitreiking charter NP Velpe-Mene. Foto Margriet Vos

Natuur.ambassadeurs welkom om het verhaal van de natuur.gebieden in de Groene vallei en regio te vertellen

Initiatiecursus natuur.ambassadeurs

Na het succes van de cursus in het Hagelands Heuvelland en in Velpe-Mene organiseert de Regionale Vereniging Natuur en Landschap/NPOB samen met de afdelingen ook een initiatiecursus in de Groene Vallei. Ondertussen is er een coördinatiegroep die getrokken wordt door Patrick Luyten, en verder bestaat uit Loredane Enachescu, Hugo Abts, Walter Ottevaere.

Word jij ook natuur.ambassadeur in Groene Vallei en omgeving?

Je gaat regelmatig op wandel in één van de beheerde natuur.gebieden en wil graag ook op vraag van andere wandelaars wat meer uitleg geven over het beheer en het werk van Natuurpunt in het gebied. Beschouw je jezelf als iemand met een hart voor natuur, wil je je graag verdiepen in het belang van onze reservaten voor bezoekers en de samenleving, en wil je graag meer weten over het reilen en zeilen binnen jouw lokaal natuur. gebied gelegen in de Groene Vallei (gemeenten Herent, Kortenbergh, Kampenhout, Steenokkerzeel) of in de aangrenzende afdelingen (Zaventem, Bertem en Boortmeerbeek), dan is dit zeker iets voor jou! Of ken je mensen in je omgeving, binnen je afdeling of het beheerteam die hier mogelijk voor in aanmerking komen, geef hen dan deze informatie door.

Patrick Luyten, natuur.ambassadeur: *"Natuurambassadeur zijn en wandelaars welkom heten in onze natuurgebieden is een fijne, nooit vervelende taak".*

Voor geïnteresseerden in het ambassadeurschap organiseren we op donderdagen 12, 19 en 26 maart 2026 een initiatiecursus gevolgd door minimaal een 4-tal lesexcursies in de betrokken natuur.gebieden. De lijst van de natuur.gebieden en het aantal excursies wordt vastgesteld i.f.v. van de interesse van de kandidaten.

Inhoud van de cursus

- **les 1.** 12 maart. Natuurpunt als vereniging, de rol van de afdeling en de totstandkoming van reservaten; overzicht van de beheerde natuur.gebieden in het werkingsgebied.,
- **les 2.** 19 maart. Hoe komt een beheerplan tot stand, hoe wordt het beheer georganiseerd, rol van de vrijwilligers-reservatenteams en waarom wordt voor bepaalde beheervormen gekozen; wat zijn natuurdoelen en natuurstreefbeeld, en
- **les 3.** 26 maart. Hoe communiceer je en hoe ga je om met publiek, openstelling en toegankelijkheidsregeling

De lessen vinden plaats in bezoekerscentrum De Groene Vallei, Lelieboomgaardenstraat 60, Kortenbergh. Lessen van 20u00 tot 22u00 met korte pauze.

Lesexcursies

Er worden minimaal een 4 tal les-excursies georganiseerd in de betreffende natuur.gebieden om deze beter te leren kennen en om inzicht te krijgen in de praktijk van het beheer. Op vraag van de deelnemers kunnen extra lesexcursies ingelast worden voor een gebied van een kandidaat-natuur.ambassadeur. Excursies gaan in regel door op de zondagvoormiddag in de periode april-juli. Afspraken hierrond worden gemaakt tijdens les 1 en 3 van de cursus.

Daarna volgt een **plechtig afsluitmoment** waarop de kandidaten een **charter van natuur.ambassadeur** ondertekenen. De deelnemers ontvangen dan hun **natuur.ambassadeur-badge** en een fleece met opdruk natuur.ambassadeur.

Inschrijven kan door storting van € 30 op rekening nr. BE82 0010 7622 1868 van NPOB te Leuven en een berichtje aan npob@natuurpunt.be of inschrijven via de link.

Warme winteravond 'Welkom Das' door Griet Nijs (Natuurpunt Studie)

Natuurpunt Bertem

De das was tot 1950 in het Dijleland nog een algemene verschijning. Er is hier een hoge dichtheid aan oude dassenburchten, wat bewijst dat het een heel goed dassengebied was. Maar het uitgraven van dassenburchten en de stroperij in de jaren 1940, '50 en '60 hebben gezorgd voor de volledige uitroeiing van de das in onze regio.

In 2012 werd in een habitat- en connectiviteitsanalyse nog de vraag gesteld 'Kan de Das het Dijleland herkoloniseren?' (Koen Bernaerts, Veerle Cielen en Frank Adriaansen). Blijkbaar wel, want de laatste jaren zien we een toename van dassen vanuit enkele bronpopulaties in Wallonië. En bij de verkeersslachtoffers rond het Meerdaalwoud zit ook al eens een das.

Hoog tijd dus om de balans op te maken van onze 'Vlaamse Panda' (ook zwart-wit) en te horen wat we kunnen doen om deze beschermde soort weer alle kansen te geven.

Afspraak: donderdag 18 december om 20u00 in zaal De Vleugt in het Gemeentehuis van Bertem, Tervuursesteenweg 178, Bertem.

Silsombos krijgt een Noors pad

Werken van start rondom bezoekerscentrum Silsombos

In het kader van het Europees Life-project Green Valley en een openstellingsproject van Agentschap Natuur en Bos (ANB) wordt er gewerkt aan een vernieuwing van de paden rondom het bezoekerscentrum van Silsombos. Het Silsombos is een gezamenlijk natuurgebied van ANB en Natuurpunt. Het oude pad was al een tijdje helemaal versleten en het Silsombos is een vochtig moerasgebied.

Een Noors pad? In tegenstelling tot de gebruikelijke vlonderpaden is een Noors pad een eenvoudig concept waarbij dwarsliggers twee planken dragen. Doel is de openstelling van het gebied. Naast een avontuurlijk deel langs de moerassige stukken is er een prikkelpad dat toegankelijk zal zijn voor minder mobiele gebruikers net rondom het bezoekerscentrum.

De afwerking zal gebeuren tegen het voorjaar 2026.

■ Foto Natuurpunt Life Green Valley

Algemene Kennisquiz Natuurpunt Herent

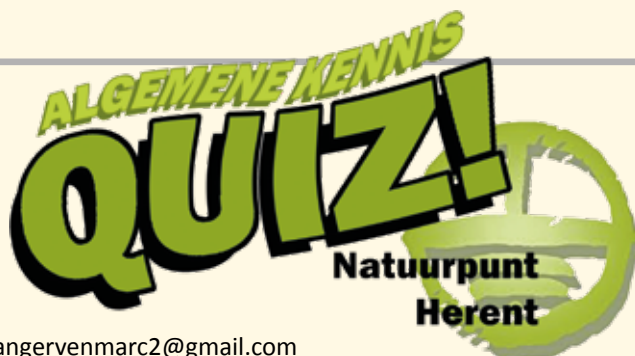
Stel een ploeg van maximum 5 personen samen en toets je algemene kennis op zaterdag 6 december 2025 tijdens de algemene kennisquiz van Natuurpunt Herent. Meteen steun je de plaatselijke Herentse natuureservaten Het Kastanjebos, De Molenbeekvallei en Ter Neppen.

Wanneer: zaterdag 6 december 2025 start om 19u30

Waar: Gemeenteschool Toverveld, Overstraat, Veltem-Beisem

Deelname: € 25 per ploeg van max 5 personen

Info en inschrijven: Marc Vangerven, 016 22 14 97 - 0498 28 77 80 of vangervenmarc2@gmail.com of via www.natuurpunt-herent.be

Pareltje met beemdkroon en populatie knautiabij op de Goudberg in Hoegaarden gered van afbraak

Toen eind juni één van de bloemenrijkste hooilandjes op de landschapsbult boven een oud waterreservoir door de Watergroep in volle bloei werd gemaaid, gingen alle alarmbellen af. Een miniklein graslandje – niet zo maar een graslandje bovenop een oude ondergrondse watertoren – dat 14 jaar geleden in beheer was genomen door enkele enthousiaste zeizers van het zeisteam. Door het microreliëf en het ontbreken van bemesting en verstoring kon het zich ontwikkelen tot een zeer soortenrijk schraalgrasland.

Begin juli is cruciaal voor de populatie knautiabij die er langzaam voet aan de grond had gezet, vandaar dat het maaien in die periode zoveel commotie veroorzaakte. Het was het begin van enkele onzekere weken. De Watergroep had de oude watertoren, die al meer dan 30 jaar niet meer gebruikt werd, afgeschreven en een aanbesteding gedaan voor de afbraak en nivellering van het terrein. De maaiwerken waren ter voorbereiding van de afbraak. De lopende aanbesteding liep op zijn einde, de afbraak was onvermijdelijk.

Maar in dergelijke onmogelijke situaties haalt onze Natuurpunt-afdeling alles uit de kast om de bedreiging om te zetten in een kans. Na spannende en moeizame weken was het eindelijk zover: een akkoord met de Watergroep om het gebied definitief in beheer te nemen en te verwerven. Het beheer is verzekerd door de inzet van het zeisteam en in het klein watergebouwtje naast het schraalgrasland willen we een vleermuizenverblijf inrichten.

Natuurwaarde op een landschapsbult bovenop een oud waterreservoir?

De moderne watertorens zijn gebouwen die boven de grond uitsteken i.t.t. die van de vorige generatie. Toen werden reservoirs ondergronds aangelegd op de hoogste plaatsen van de gemeente en afgedekt met een laag grond uit de onmiddellijke omgeving. In dit geval zeer kalkrijke leem. Die al decennia niet meer bemest is. De reservoirs moesten voor voldoende waterdruk zorgen in de eerste waternetwerken maar door het hoger bouwen en de grotere vraag zijn ze vervangen door hogere watertorens.

■ Knautiabij. Foto Pieter-Jan Alles

Door het specifieke microreliëf (een mooie landschapsbult) en het constante beheer zonder bemesting en sproeistoffen kon er zich een zeer soorten- en bloemrijk schraalgrasland ontwikkelen. In het begin hield het standaard maaicontract geen rekening met bloeitijdstippen maar toen het zeisteam het beheer overgenomen had, kon er een bloemenrijke parel ontstaan met soorten als kattendoorn, beemdkroon, geel walstro,...

Dat is nog niet alles: ook wilde bijen houden wel van deze schrale landschapsbult. Maar liefst 77 soorten wilde bijen hebben hun leefgebied op dit amper 10 are groot perceel: o.a. knautiabij, breedbandzandbij, donkerekaakzandbij, variabele zandbij en langsprietdwergwespbij.

■ Reservoir met kalkrijke, bloemenrijke berm. Foto Pieter Abts

De ogentroostdikpoot: een zeldzame, mooie verschijning.

Jef Verhoeven

Ik hoor je al denken, ogentroo... wadde?

Een ogentroostdikpoot is een dikpootbij (herkenbaar aan o.a. haar dikke voetjes), die haar stuifmeel uitsluitend verzamelt op rode ogentroost, een plantje dat groeit op vochtige graslanden, ruderaal terreinen en kalkgrasland en zeer afhankelijk is van correct maaibeheer. Zowel de plant als de bij kan je makkelijk laten verdwijnen door fout te maaien. Niet verwonderlijk dat de ogentroostdikpoot als kwetsbaar te boek staat in de recent verschenen rode lijst.

■ Ogentroostdikpoot. Foto Jef Verhoeven

De plant bloeit laat op het jaar (eind juli-augustus), je zal deze ogentroostdikpoot dus enkel gedurende de hoogzomer zien vliegen.

Tot voor kort kon je deze soort in het zuidoosten van Vlaams-Brabant maar op 1 plek frequent vinden, maar er is goed nieuws: we hebben, mede door zorgzaam detailbeheer, de plant goed laten uitbreiden in een aantal natuurgebieden, met als gevolg dat de bij nu op 4 locaties in de regio voorkomt (2 in Hoegaarden, in Boutersem en in Kuntich)... Vrijwillig natuurbeheer loont!

Gorswandeling Tienen ingehuldigd

De wandeling is 13,9 km en start aan Pand 10 aan het station van Tienen, ideaal voor wie met het openbaar vervoer komt. Daar vind je het infobord met folders over de wandelroute.

Je wandelt langs het stadspark en de Grote Markt, doorkruist de prachtige valleien van de Rozendaalbeek en van de Genovevabeek, de Muizenbeemd, hebt uitzicht op de twee kerktorens van de stad en je kan even uitrusten aan Natuur.huis De Gors. Langs oude Romeinse holle wegen over de 'Kopkens' en de skyline van Tienen, eindig je terug aan je vertrekpunt. *"Met de wandeling willen we de stadswandelaar naar de natuur halen en laten zien hoe belangrijk de rol van natuurbehoud en biodiversiteit is"*, zegt Raf Nilis, voorzitter van Natuurpunt Tienen.

"Er zijn rustplaatsen, landschappen en uitzichten die zelfs de Tienenaars nog niet zullen kennen."

Unieke theatervoorstelling in Natuur.huis De Gors

Theatergroep Voorwadist speelt **ZOO VERGETEN**, een kleinschalige, indringende voorstelling over Isabella, de vrouw achter de Zoo van Zwartberg. Hoe leef je tussen wilde dieren en daarna in de leegte die achterblijft? ZOO VERGETEN verweeft historische feiten met fictie.

Kom kijken, laat je meevoeren in haar wereld en ontdek hoe herinneringen blijven spreken, zelfs wanneer de dieren al lang verdwenen zijn.

Wanneer: vrijdag 16 januari 2026 om 20u30

Waar: Natuur.huis De Gors, Metselstraat 75, Vissenaken

Inkom: gratis, vrije bijdrage

Alle info en inschrijven: natuurpunt.be/tienen

Natuurpunt

VELPE-MENE TRAIL

LOPEN VOOR MEER EN BETERE NATUUR IN ONZE STREEK

Trail door de prachtige natuurgebieden in Tienen en Glabbeek

■ Velve-Mene Trail 2023. Vol goede moed net gestart! Foto Tim Verhaegen

Zondag 23 november 2025

Natuurpunt (afdeling Velve-Mene) beheert in de omgeving van Tienen en Glabbeek enkele prachtige natuurgebieden: het ideale decor voor een trail!

Een trail? Een trail is een loopwedstrijd door de natuur, 80% op onverhard terrein. Deze trail omvat drie afzonderlijke loopwedstrijden. Elk parcours heeft een uniek, deels overlappend traject.

Vertrek en aankomst: Sporthal Houtenveld, Sporthalstraat 10, Tienen

Deelnemers: er worden maximum 500 deelnemers toegelaten,

- 150 voor de 10 km
- 350 voor de 19 en 29 km.

Deelname aan de 19 en 29 km is enkel toegelaten aan personen ouder dan 16 jaar. Deelname aan de kleinste afstand is toegelaten voor alle leeftijden.

Deelnamekosten

- 10 km - zonder bevoorrading: € 13
- 19 km - 1 bevoorrading: € 18
- 29 km - 1 bevoorrading: € 21
- eventuele daginschrijving: toeslag € 2
- (Nieuwe) leden van Natuurpunt genieten van € 3 korting voor elke loopafstand

Opbrengst: de inschrijvingsgelden gaan integraal naar de uitbreiding en inrichting van de natuurgebieden.

Uitslagen: er wordt een algemene uitslag opgemaakt alsook een afzonderlijke uitslag man/vrouw. Er zijn geen geldprijzen verbonden aan deze wedstrijd.

Inschrijven: kan tot en met zaterdag 22 november 2025 om 20u00. Je inschrijving is pas definitief na registratie van je betaling. Indien je inschrijft na 19 november 2025, vragen we je betaalbewijs mee te brengen naar de trail en te laten verifiëren bij je aanmelding.

Indien niet volzet is het mogelijk om op zondag 23 november 2025 ter plaatse in te schrijven van 8u00 tot 9u00.

Alle info en inschrijven: velpe-mene.be/trail

Onze spaghetti-avond is een jaarlijks terugkerend evenement dat telkens zeer succesvol is en een groot familiegebeuren voor alle leeftijden. Heel wat jonge gezinnen met kleine kinderen tekenen elk jaar present en laten zien dat onze beweging ook de toekomst kan beroeren. Nodig je vrienden en kennissen uit. We verwachten jullie. De hele ploeg vrijwilligers van Natuurpunt Velpe-Mene zal je verwelkomen.

De opbrengst gaat integraal naar de aankoop van natuurgebieden in onze streek. Aankopen van

natuurgebieden is de enige zekere manier om deze gebieden veilig te stellen. Koken kost geld en onze afdeling moet bij elke aankoop zorgen voor een aanzienlijke restfinanciering.

Het voorbije jaar konden we de natuurgebieden in de afdeling uitbreiden met niet minder dan 101,6 ha. Zoveel hectaren in één keer, dat betekent een enorme som die de afdeling bij mekaar moet zien te krijgen. Kijk snel blz. 10-12 van dit tijdschrift: daar lees je wat dit betekent en welke reservaten uitbreiden.

Je komt gewoon langs zonder inschrijven tussen 17u00 en 20u30 en je kunt aanschuiven aan tafel.

Afhalen is mogelijk, mits vooraf bestellen via velpe-mene.be/spaghetti2025

Wie niet aanwezig kan zijn, kan de aankoop van natuurgebieden steunen door een storting op rekening BE56 2930 2120 7588 van Natuurpunt Beheer Coxistraat 11 te 2800 Mechelen met vermelding "project 3997 Velpe-Mene".

Dus alle reden om er met familie of vrienden bij te zijn!

Wanneer: zaterdag 6 december 2025 vanaf 17u00 tot 21u00

Afspraak: Gemeentelijke Feestzaal Boutersem, Kerkomsesteenweg 45, Boutersem

Deelnameprijs: € 15 volwassenen, kinderen € 9. Gewoon en vegetarisch.

Dranken: aan democratische prijzen

Afrekenen: ter plaatse bij het verlaten van de zaal

Organisatie: Afdeling Velpe-Mene, kernen Bierbeek, Boutersem, Glabbeek, Hoegaarden, Tienen

Info: Theo Mardulier, natuurpuntboutersem@gmail.com of velpe-mene.be/spaghetti2025

Straffe Kost Wandeling Zondag 21 december 2025

13u30 tot 17u30

Sint-Catharina kapel, Hauthem (Hoegaarden)

Deelname: leden: gratis / niet leden: € 5

Info: natuurpunthoegaarden@gmail.com of 0499 98 99 00 (Johan)

■ Foto Velpe-Mene

Ledenontmoeting 2026 Natuurland Velpe-Mene

De jaarlijkse ledenontmoeting en lokale algemene vergadering voorafgegaan door een excursie zal doorgaan op zaterdag 10 januari 2026 in de kerk van Oorbeek (Tienen). De excursie start om 14u00 aan de kerk.

Daarna volgt de ledenontmoeting en Lokale Algemene Vergadering. Het definitief programma zal later worden medegedeeld via een nieuwsbrief en op de website www.velpe-mene.be

Alle leden die kennis willen maken met het werk van Natuurland Velpe-Mene of mee willen werken zijn uitgenodigd. In het bijzonder nodigen we de vele vrijwilligers uit die aanwezig waren op de werkdagen, aanwezig waren op de vele activiteiten en op de spaghetti-avond.

Programma

14u00: Terreinbezoek: Natuurherstel en uitbouw nieuwe natuurreservaat Zegelberg-Wijttebroek.

17u00: Broodje en soep voor de deelnemers aan het terreinbezoek.

17u30 - 18u30: Nieuwjaarsreceptie en uitreiking **GOUDEN GORS 2026**

18u30: startevenement Velpe-Mene 2026 met ledenvergadering:

- **Terugblik 2025:** overzicht activiteiten en kernenwerking: Bierbeek, Boutersem, Glabbeek, Hoegaarden en Tienen
- **Reservatenwerking 2025:** een presentatie van de nieuwe natuurgebieden en het natuurbeheer van het afgelopen jaar.
- **Bijzondere waarnemingen Velpe-Mene 2025**
- **Vooruitblik 2026:**
 - Projecten natuuruitbreiding en -ontwikkeling binnen Velpe-Mene. Overzicht en doorkijk lopende Natuurbeheerplannen in opmaak..
 - Activiteit viering 30 jaar Mene-Jordaan
 - Natuur.ambassadeurs aan de slag binnen de afdeling.
 - Publieksactiviteiten rond Bosuitbreiding in Velpe-Mene
 - Activiteitenprogramma 2026
- **Bestuur 2026:** taakverdeling en werkgroepen
 - Aanduiding stemgerechtigde afgevaardigden

DRANKJE na de vergadering en napraten

Kom kennismaken met het nieuwe reservaatproject Zegelberg-Wijttebroek met een oppervlak van 20,6 ha op de grens van Oorbeek en Kuntich.

■ Foto Velpe-Mene

Maak het verschil!

Doe een gift voor de
uitbouw natuur.gebieden

Project 3997

**Regionale Vereniging
Natuur en Landschap**

Natuurpunt Oost-Brabant

Geef de natuur vleugels, geef een lidmaatschap cadeau!

Geef een lidmaatschap van Natuurpunt cadeau. Voor € 38 geef je een origineel geschenk en steun je de natuur en het werk van alle vrijwilligers in je afdeling bij de uitbouw van natuur. gebieden. Het cadeaulidmaatschap is vanaf nu geldig tot eind 2026.

- Vraag vandaag nog je cadeaulidmaatschap aan: www.natuurpunt.be/cadeaulidmaatschap
- Of scan de QR-code

